

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
1.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	1.3. intézkedés: Kutatóbázis fejlesztés: Társaságunk a felsőoktatási, illetve szakképzési intézmények és a gazdasági szereplők együttműködésével megvalósuló speciális, gyakorlatorientált duális képzési formát támogatja, hiszen ezáltal a hallgatók már képzési idejük alatt közvetlenül megismerhetik a munka világát, részesévé válhatnak a munkafolyamatoknak, valamint a hagyományos képzésekhez képest jóval több időt tölthetnek a szakmai kompetenciák gyakorlásával.	igen	Az 1.3 intézkedés keretében tervezett beavatkozások leírását kiegészítettük a duális képzés tekintetében.
2.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	2.1. intézkedés: aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése, 2.2. intézkedés: szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése: A turizmus fejlesztése kapcsán Társaságunk határozott álláspontja, hogy a fürdő és kulturális célú turizmus mellett egyre meghatározóbb az aktív kerékpáros, bakancsos turizmus megjelenése, elmúlt években tapasztalt növekedése. Véleményünk szerint ezek a turizmusfajták a turistaút hálózat megfelelő kijelölésével, tematikus programcsomagokkal, továbbá a turistaút hálózat közelében új szálláshelyek létesítésével vagy a meglévő szálláshelyek fejlesztésével válhatnak még népszerűbbé. A pályázati lehetőségek függvényében Társaságunk is részt vállalna ezen fejlesztési programokban.	igen	A 2.1 intézkedés leírását kiegészítettük a kínálat programcsomagokon alapuló, hálózatba szervezett jellege erősítésének igényével.
3.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	Az 5.4. intézkedés: Kerékpáros közlekedés fejlesztése című fejezetben szereplő Kőszeget, Kőszeg-alsót és a Kőszegi-hegységet, a Himfai parkerdőt, a Farkaserdőt, illetve – a fentiekén túl, minden, Társaságunk által vagyongezelt erdőterületet érintő kerékpározható nyomvonalfejlesztések esetében kérjük, hogy a nyomvonal kijelölés előtt Társaságunkkal előzetesen egyeztetni szíveskedjenek.	nem	Az észrevétel nem igényel módosítást a dokumentumon, a szükséges egyeztetések lefolytatása a konkrét beruházások előkészítésének és megvalósításának fázisában történik meg.
4.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	A 4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése című fejezetben belül a Hulladékgyűjtés, szelektív rendszer kiépítését valósította meg az általa kezelt legfontosabb közjóléti rendeltetésű erdőterületeken (Szombathelyi parkerdő, Kőszegi-hegység, Sárvári Kirándulóerdő, Himfai Parkerdő, Jeli Varázskert). Tapasztalható azonban, hogy a közterületeken észlelt szemét túlnyomó részben kiszállított és nem helyben keletkezett szemét. Álláspontunk szerint ezeken a helyszíneken olyan védelmi rendszer kiépítése, üzembe helyezése is szükséges, mely - fokozott ellenőrzések mellett – megakadályozza a hulladék elhelyezésének további lehetőségét. Tájékoztatjuk, hogy Társaságunk az Innovációs és Technológiai Minisztérium koordinálásával kiírt „Tisztítsuk meg az Országot!” pályázati felhívás keretében 12 helyen végzett hulladékmentesítést, továbbá az illegális hulladékelhelyezéssel, szemeteléssel terhelt erdőterületek védelmében 19 helyszínen összesen 20 darab kamerát és/vagy 12 db sorompót helyeztünk ki. Célunk, hogy a frekvenciát, közismert hulladéklerakó helyeken, földutak mentén, az erdei bejáróknál, élőhely- és környezetvédelmi szempontokat is figyelembe véve a jövőbeni hulladékelhelyezést megakadályozzuk.	igen	A 4.1 intézkedés leírását kiegészítettük az illegális hulladéklerakás visszaszorítását célzó beavatkozásokkal.
5.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	A 4.2. intézkedés: Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása című fejezethez megjegyezzük, hogy az Agrárminisztérium által koordinált Kaán Károly Országfásítási Program első lépéseként 2019-2022-as ültetési szezonban 22 állami erdőgazdaság több mint 550 hektár új erdőt telepített az általunk kezelt területeken. Ezáltal az erdőgazdaságok olyan mintaterületeket hoztak létre, ahol az önkormányzatoknál vagy a magánterületeken dolgozó szakemberek is megismerhetik a fásítások, erdőtelepítések folyamatát. A mintafásítási program folytatódik, melynek keretében az állami erdőgazdaságok – így a Szombathelyi Erdészeti Zrt. is – az elkövetkezendő években újabb területeken fognak erdőt telepíteni, miközben szakadatlanul, kapacitásaikat felajánlják a Vidékfejlesztési Programra pályázatot benyújtó, megfelelő területtel rendelkező önkormányzatok vagy éppen magántulajdonosok számára.	igen	A 4.2 intézkedés lehetséges kedvezményezetti körét kiegészítettük az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
6.	Szombathelyi Erdészeti Zrt.	A területfejlesztési program megvalósítására vonatkozóan jelezzük, amennyiben a pályázati lehetőségek engedik, Társaságunk részt vállalna a tevékenységekbe illő fejlesztések megvalósításában.	igen	A 4.2 intézkedés lehetséges kedvezményezetti körét kiegészítettük az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
7.	Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	A 2021. áprilisban a tárgyi ügyben készített területfejlesztési program vízgazdálkodási és vízvédelmi szempontból elfogadható.		Módosítást nem igényel.
8.	Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	Vas Megye Területfejlesztési Konceptió, Területfejlesztési Program megújítása és új területfejlesztési program megvalósítása során a vizek minőségi és mennyiségi védelmére vonatkozóan nem várható jelentős környezeti hatás.		Módosítást nem igényel.
9.	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	1. megyehatáron átvívelő közlekedési infrastruktúrák: A győr-Moson-Sopron megyéből a Balaton elérhetőségének javítása 84-es főút fejlesztése Munkaerőáramlás kérdései a megyehatáron	nem	Vas Megye Területfejlesztési Konceptiója fejlesztési szükségletként határozza meg a 84-es főút fejlesztését. A területfejlesztési programban - a NIF Zrt. javaslata szerint - elsődlegesen a 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendeletben nevesített szakaszok szerepelnek, a program koncepcióhoz képest rövidebb tervezési időtávja miatt. Az V. prioritást kiegészítettük a megyehatáron átnyúló mobilitás elősegítésével.
10.	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	2. turisztika: Regionális kerékpárút pl. Szent Márton kerékpárút, termál kerékpárút hálózat (ennek mentén lehetőség nyílna a térségek belső értékeinek feltárására) Borvidék együttműködések Rába folyó turisztikai hasznosítása (evezés, kerékpározás)	igen	Regionális kerékpárút: Az 5.4. intézkedésben nevesítettük a Termál Kerékpáros Túraút hálózatot. Borvidék együttműködések: A 2.1. intézkedés beavatkozásainál szerepel a gasztró-turizmus fejlesztése, valamint a turisztikai szereplők hálózatosodásának elősegítése is. Rába folyó turisztikai hasznosítása: A 2.1. intézkedés Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése tartalmazza a vízi- és horgászturizmus elemeinek fejlesztését is.
11.	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	3. határon átnyúló témakörök: Ausztria-Magyarország határon átnyúló INTERREG program keretében történő együttműködés	igen	A stratégiai programrész 6.1 fejezetét kiegészítettük a szomszédos megyékkel és határmenti szervezetekkel kialakított kapcsolatok továbbvitelének hangsúlyozásával.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
12.	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	4. Környezeti fenntarthatóság: Rába folyó vízminőségének javítása, fenntarthatósága, árvízvédelem témakörök, vízgyűjtő területeken véstározók kialakítása A Széchenyi István Egyetem megyehatáron átnyúló hatása, lehetséges fejlesztési irányok.	igen	A 4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése tartalmazza az árvíz- és csapadékvíz-védelmi beavatkozásokat. Az 1.3. intézkedés esetében a Kutatási és gazdasági hálózatok közötti kapcsolatok erősítését kiegészítettük a régióban működő felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolatokkal is.
13.	Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	A stratégiai dokumentumokban foglaltakkal egyebekben egyetértünk, magas színvonalú irományok.		Módosítást nem igényel.
14.	Országgyűlés Törvényalkotásért felelős alelnök	A Konceptió helyesen fogalmazza meg mind az átfogó, mind pedig a stratégiai célok területeit. Ezen belül kellő hangsúlyt kap - alapvető stratégiai célként - a megyei fejlesztések között a Szombathelyet érintő útfejlesztések megvalósulása. Ezzel összefüggésben a vonalas közlekedési rendszerek fejlesztése — mint fejlesztési kezdeményezés - kapcsán jelzem, hogy a NIF Zrt-től kapott tájékoztatás szerint az M86, M87 és a 87-89. számú elkerülő utak költségei 2021—27. közötti időszakban önmagukban 2419 Mrd Ft összeget tesznek ki (kereteit az 1974/2020. (XII. 22.) Korm. határozat biztosítja). A Programban szereplő tervezett költségvetési igényeket a Programban javaslom ehhez igazodóan korrigálni, ha szükséges.	igen	Az 5.1 intézkedés (Nagyterületi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében) indikatív forrásigényét 300 Mrd Ft összegre javítottuk.
15.	Országgyűlés Törvényalkotásért felelős alelnök	Tájékoztatom, hogy 2021. május 6—án tartotta első ülését a Szombathely fejlesztésére felhasználható Európai Uniósi és nemzeti források folyamatos monitorozása és az azzal kapcsolatos állandó információcsere érdekében — javaslatomra - létrehozott munkacsoport, amelybe Ágostházy Szabolcs Európai Uniósi Fejlesztésekért Felelős államtitkár, Szombathely Megyei Jogú város polgármestere, és jómagam delegáltunk tagokat. A munkacsoport egy koordinációs fórum, amelynek feladata a Szombathely fejlesztésére felhasználható Európai Uniósi és nemzeti források folyamatos monitorozása, állandó információcsere a Szombathely városa számára elhozható fejlesztési források maximalizálása érdekében. A munkacsoport tevékenysége megítélésem szerint elősegítheti a Konceptióban, illetve a Programban részletezett fejlesztési célok hatékony megvalósulását. Mindezekre tekintettel javaslom a várossal történő egyeztetés folytatását, a Szombathely 2030. programban szereplő elfogadható, reális célok Programba illesztése érdekében.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A megyei területfejlesztési program célrendszerének kialakítása a Szombathely 2030 program céljainak figyelembevételével történt, a programozási folyamat további lépései (különös tekintettel Vas Megye Integrált Területi Programjának kidolgozására) Szombathely Megyei Jogú Város bevonásával, rendszeres szakmai konzultáció mellett történnek.
16.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A program tervezete a jogszabályi előírásoknak és a Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési útmutatónak részben megfelel.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
17.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A véglegesítést kérjük annak figyelembevételével elvégezni, hogy a területfejlesztési koncepció és program megfelelően megalapozza a Terület- és Településfejlesztési Operatív Programhoz kapcsolódóan készülő megyei integrált területi programot, minden olyan fontos szempont és cél legyen benne, beleértve a területi beavatkozásokat, amelyekkel a tervdokumentumok illeszkedése, kapcsolódása, egymásra épülése biztosítható.		A megyei területfejlesztési program célrendszerének kialakítása a megyei ITP-ben tervezett beavatkozások figyelembevételével történt.
18.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Javasoljuk a területi célrendszer hangsúlyosabb megjelenítését, figyelembe véve az OFTK-ban megjelenő tértípusokat, valamint a tervezési útmutatóban szereplő javaslatokat.	igen	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kedvezményezett járások előnyben részesítésének igényével. A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 13. intézkedések) kiegészítettük a megyei területrendezési terv egyedi övezeteire történő hivatkozással. A 4.4 intézkedés (Okos települések) beavatkozásainak leírását, valamint területi hatályát kiegészítettük a városok vonzáskörzeteivel.
19.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Kiemelt figyelmet javaslunk fordítani a legkevésbé fejlett térségek és települések, így a kedvezményezett járások hangsúlyosabb megjelenítésére a térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében.	igen	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kedvezményezett járások előnyben részesítésének igényével.
20.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Kiemelt figyelmet javaslunk fordítani továbbá a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljaival. Megfontolásra javasoljuk a város-vidék együttműködés, kapcsolatrendszer összefüggéseinek hangsúlyosabb megjelenítését is. A városfejlesztés és várostérségek esetében különösen fontos a területfejlesztési tervek és az ITP összhang biztosítása.	részben	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 13. intézkedések) kiegészítettük a megyei területrendezési terv egyedi övezeteire történő hivatkozással. A 4.4 intézkedés (Okos települések) beavatkozásainak leírását, valamint területi hatályát kiegészítettük a városok vonzáskörzeteivel. A Vas Megyei Területfejlesztési Program kapcsolódása a települési szintű tervezett fejlesztésekhez c. fejezetet kiegészítettük Szombathely MJV fejlesztési céljainak és partnerségi folyamatainak részletes ismertetésével.
21.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A stratégia a területi hatásvizsgálat eredményeiről összefoglalót nem tartalmaz, de jelzi, hogy a hatásvizsgálat csak a tervezési folyamat következő lépésében készül, ezt kérjük pótolni a 4. fejezetben.	igen	A területi hatásvizsgálat külön dokumentum formájában kerül csatolásra a program dokumentációjához.
22.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A 6.1. Várható operatív programok c. fejezet helyett javasoljuk a „Tervezett operatív programok” címet.	igen	A fejezetcímet módosítottuk.
23.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	Javasoljuk frissíteni a jelenleg elérhető információk szerint a 39. oldalon lévő operatív programok forrás allokációját.	igen	A forrás allokációt frissítettük.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
24.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A területfejlesztési programban is kiemelt figyelmet javasoltunk fordítani a leghátrányosabb helyzetű térségek fejlesztéseire, amely megalapozza az ITP tervezését. A továbbiakban is fontos szempont és hangsúlyos figyelmet javasolunk ezen térségek kezelésére fordítani a 290/2014-es Korm. rendeletben szereplő járások alapján, mely a megyében Vasvári járást, mint fejlesztendő járás és a Celldömölki járást érinti, mint kedvezményezett járás.	igen	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kedvezményezett járások előnyben részesítésének igényével.
25.	Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály	A területfejlesztési programban is kiemelt figyelmet javasolunk fordítani a városfejlesztésre, a fenntartható városfejlesztési célokra. Ezen célok esetében kiemelten fontos az ITP összhang biztosítása és megalapozása, mely a programban megjelenik és ez kiemelten megalapozza a tervezést. A fenntartható városfejlesztés intézkedésre jelölt városokat elégséges az ITP-ben kijelölni, a koncepcióban és a programokban csak, mint lehetséges célterületekként javasoljuk megjeleníteni.	igen	A dokumentum 83. oldalán szereplő, a megyei jogú város fejlesztéseinek kapcsolódását bemutató fejezet bevezető szövegezését javítottuk az észrevételnek megfelelően.
26.	MŰOSZ	Nem teszek észrevételt, kifogást nem emelek, elfogadásra javaslom.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
27.	Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár	A 2021-2027-es európai uniós fejlesztési programidőszakhoz kapcsolódóan a megyei önkormányzatok egyik legjelentősebb feladata a területfejlesztési tervdokumentumok megújítása, amelyet a partnerek széles körének bevonásával kell megvalósítani. Ennek érdekében végzett munkájukat ezúton is köszönöm. Ugyanakkor fontosnak tartjuk, hogy a partnerség ne csak a tervezéshez kapcsolódjon, hanem folyamatos kommunikáció és együttműködés valósuljon meg a települési önkormányzatokkal és az egyéb szervezetekkel a stratégia megvalósulása során is.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A megyei önkormányzat a 2021-2027-es európai uniós fejlesztési programidőszakban is fontosnak tartja a települési önkormányzatokkal és az egyéb szervezetekkel történő kapcsolattartás és kommunikáció folyamatosságát, hasonlóan a 2014-2020 közötti időszakhoz.
28.	Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár	Fontosnak tartjuk, hogy a program elkészítése során vegyék figyelembe a Pénzügyminisztérium által kidolgozott „Útmutató a megyei önkormányzatok, főváros és a kiemelt térségi tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez” című módszertani segédletben megfogalmazott elvárásokat.	igen	A program kidolgozása a Pénzügyminisztérium által kiadott útmutató alapján történt, a területi szempontok hangsúlyosabb megjelenítése érdekében az egyes intézkedések területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kedvezményezett járások előnyben részesítésének igényével.
29.	Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár	A program tartalmával kapcsolatban mindenekelőtt általánosan erősíteni javasoljuk a program területi célzását. A források elaprózásának elkerülése és a hatékonyforrásfelhasználás érdekében szükséges a releváns földrajzi vagy településcsoport szerinti célterületek meghatározása az egyes beavatkozások esetében. Különösen fontosnak tartjuk ezt az üzleti környezet fejlesztése, az innovációs szolgáltatások és a K+F bázis bővítése, valamint a szálláshely fejlesztés esetén.	igen	A program kidolgozása a Pénzügyminisztérium által kiadott útmutató alapján történt, a területi szempontok hangsúlyosabb megjelenítése érdekében az egyes intézkedések területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kedvezményezett járások előnyben részesítésének igényével. A K+F bázis bővítése, valamint a Kutatási és gazdasági hálózatok közötti kapcsolatok erősítése intézkedések esetében Vas Megye Területrendezési Terve alapján innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett települések kerültek beépítésre a program célterületeinek meghatározásában.
30.	Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár	Egyúttal hangsúlyozzuk, hogy a program sikerességének kulcs tényezője, hogy a megye megfelelő adatbázissal és naprakész információval rendelkezzen a területén folyó fejlesztésekről, ez a helyi gazdaság sikeres fejlesztésének, fejlesztések közötti szinergia érvényesítésének elengedhetetlen feltétele.	igen	A dokumentum 4.1 (A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere) fejezetét kiegészítettük az észrevételben foglaltakkal.
31.	Miniszterelnökség Európai Unió Fejlesztésekért Felelős Államtitkár	Továbbá felhívjuk a figyelmet arra, hogy a megyén belüli területi felzárkózás elősegítése érdekében a megye fontos feladata a kisebb vagy nem megfelelő kapacitással rendelkező települések folyamatos támogatása a tervezés, projektgenerálás, valamint a projektek végrehajtásának időszakában is.	igen	A dokumentum 4.1 (A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere) fejezetét kiegészítettük az észrevételben foglaltakkal.
32.	Külgazdasági és Külgazdasági és Külgazdasági és Beruházások Ösztönzéséért Felelős Helyettes Államtitkárság	Az ország további dinamikus gazdasági fejlődése szempontjából meghatározó jelentőségű az eddigi beruházók eredményes működése és újabb beruházások megvalósulása. A kormányzati gazdaságpolitika az elmúlt években számos intézkedést hozott a kedvező beruházási környezet biztosítása érdekében. Azonban a potenciális beruházók meggyőzése érdekében döntöket a helyi tapasztalatok, vagyis az, hogy a potenciális beruházási helyszín (település, megye) tágabban értelmezett üzleti környezete folyamatosan a lehető legjobb teljesítményt nyújtsa és nyitott legyen a vállalati megkeresésekre, esetleges problémák megoldására. A folyamatos pozitív percepció jelentősen segít a potenciális beruházó – régió szempontjából kedvező – üzleti döntéseinek meghozatalában.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A dokumentum 1.1 (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) intézkedése keretében megjelennek a befektetői környezet javítására vonatkozó beavatkozások.
33.	Külgazdasági és Külgazdasági és Külgazdasági és Beruházások Ösztönzéséért Felelős Helyettes Államtitkárság	A COVID-járvány tapasztalatai a világgazdaságban is jelentős változásokat hozó folyamatokat indítottak el. A termelés optimalizálása érdekében a hangsúlyok áthelyeződnek az egyes vállalati döntésekben. Ezzel összhangban a világgazdaságban verseny indul a kapacitások újraelosztásáért, és a jó beruházási körülményeket, azaz alacsony adókat, politikai stabilitást és fejlett infrastruktúrát kínáló országok vonzereje megnő. Ebben az új világgazdasági versenyben kizárólag akkor lehetünk sikeresek, amennyiben támogatjuk azokat a vállalatokat, amelyek beruházásokat hajtanak végre a kapacitásaik bővítése, illetve a technológiai fejlettségük javítása érdekében. Fontos, hogy az egyes szinteken gazdaságfejlesztésre rendelkezésre álló forrásokat – e célokat szem előtt tartva – összehangoltan használjuk fel az elkövetkező időszakban is. Vas megye beruházói szempontból színes palettával rendelkezik: a meghatározó járműipari szereplők mellett, az élelmiszeripar és a gépipar képviselője is széles körű. Az elmúlt év beruházási eredményeit tekintve a megye a középmezőnyben teljesít. A magyar befektetésösztönzési rendszerben 2020-ban kezelt 97, pozitív döntéssel zárult projekt mindegy 4%-a, 4 projekt valósult meg Vas megyei helyszínen. A koronavírus hatásait kezelendő, szintén tárcánk kezelésében lévő versenyképesség-növelő programok keretében 22 Vas megyei beruházási projekt támogatására került sor, ez csak az összberuházások 1,7%-a. Ezzel összhangban is fontos az Önök terveiben szereplő gazdaságfejlesztési intézkedések hatékony megvalósítása.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A dokumentum 1.1 (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) intézkedése keretében megjelennek a befektetői környezet javítására vonatkozó beavatkozások, a megyei önkormányzat tevékenysége során figyelemmel kíséri a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program beavatkozásain túl az egyéb (hazai vagy nemzetközi) forrásból megvalósuló, nagyobb léptékű gazdaságfejlesztési célú beruházásokat is.
34.	Igazságügyi Minisztérium	Észrevétel nem merült fel.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
35.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	9. oldal alja: a „Lakossági szemléletformáló akciók szervezése (környezetvédelem)” célkitűzésben javasoljuk a szűkebb értelemben vett környezetvédelem kifejezést a fenntarthatósággal és/vagy a körforgásos gazdasággal kiegészíteni, vagy helyettesíteni. A környezetvédelem alatt szokásos csak a természetvédelmet vagy a fizikai környezetünk védelmét érteni, míg a fenntarthatóságra elsősorban mint értékrendváltásra van szükség.	nem	A hivatkozott szövegrész a Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszerének bemutatását szolgáló fejezet részét képezi. Tekintettel arra, hogy a koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így jelen fejezet módosítása a program és a koncepció közötti koherencia sérülésével járna.
36.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	18. o 3.1. I. prioritás, potenciális kedvezményezetti kör kiegészítéseként: javasoljuk felvenni a non-profit társaságok mellé/helyett a non-profit szervezeteket, amelyek a helyi termékek forgalmazásában, helyi piacok szervezésében (1.4. intézkedés) nagy szerepet játszanak; javasoljuk továbbá a felsőoktatási intézmények felvételét, mint potenciális kedvezményezetti kör, az 1.3. Kutatóbázisok fejlesztése intézkedésben megjelölt duális képzés okán.	igen	A potenciális kedvezményezetti kört kiegészítettük a non-profit szervezetekkel, valamint a felsőoktatási intézményekkel.
37.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	18. o. Az I. prioritáshoz, a gazdaságfejlesztéshez rendelt OP-k között szerepel a Vidékfejlesztési Program Plusz (VP Plusz), amely a későbbiekben nem szerepel a források felsorolásánál. Véleményünk szerint a VP Plusz feltüntetésének felülvizsgálata szükséges.	igen	A VP Plusz feltüntetését felülvizsgáltuk.
38.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	21. o. 3.2. II. prioritás, 2.1. Aktív turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése: A megyében kevés település rendelkezik turisztikai szempontból megfelelő honlappal (többek között Szombathely sem). A megye turisztikai vonzerejének növelné, illetve keresletoldalról az online desztinációkeresés hatékonyságát javítaná, ha megfelelő szerkezetű, idegen nyelveken is (angol, német) elérhető, alapvetően városmarketing/településmarketing célú website-ok várnak a modern technológiát használó turistákat. További kezdeményezésünk az intelligens kártyarendszer bevezetése (Szent Márton okoskártya, turizmuskártya), amelyeket e pontban lehetne szerepeltetni – hasonlóan az 59. oldalon lévő 2.1. intézkedéshez. Kérdésként fogalmazódott meg bennünk, hogy a kulturális turizmusba beletartoznak-e a rendezvények. Fontosnak tartjuk nevesíteni őket.	igen	A 2.1 intézkedés leírását kiegészítettük a honlapfejlesztéssel, a kedvezményrendszerek bevezetésével, valamint a rendezvényturizmus fejlesztésével.
39.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	24. o. Multiplikáció van a „Potenciális kedvezményezetti kör” felsorolásában: az egyesületek egyben társadalmi szervezetek és non-profit szervezetek is. (Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 6. b) pontja alapján az egyesület civil szervezet, a Ptk. 3:36. § (2) bekezdése alapján pedig non-profit.) Általános észrevételként említjük meg a program egészére vonatkozóan, hogy a kedvezményezetti körök felsorolásaiban sok helyen szerepel a non-profit társaság kifejezés, olyankor is, amikor inkább a non-profit szervezet lenne helyénvaló. Ugyanígy a társadalmi szervezetek megnevezés nem egyértelműen használatos, többször említik mellette az egyesületet is, holott az egyesület egyben társadalmi szervezet is. Javasoljuk ezen fogalmak tisztázása után az esetleges duplikációkat felülvizsgálni. 24. o. Multiplikáció van a „Potenciális kedvezményezetti kör” felsorolásában: az egyesületek egyben társadalmi szervezetek és non-profit szervezetek is. (Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 6. b) pontja alapján az egyesület civil szervezet, a Ptk. 3:36. § (2) bekezdése alapján pedig non-profit.) Általános észrevételként említjük meg a program egészére vonatkozóan, hogy a kedvezményezetti körök felsorolásaiban sok helyen szerepel a non-profit társaság kifejezés, olyankor is, amikor inkább a non-profit szervezet lenne helyénvaló. Ugyanígy a társadalmi szervezetek megnevezés nem egyértelműen használatos, többször említik mellette az egyesületet is, holott az egyesület egyben társadalmi szervezet is. Javasoljuk ezen fogalmak tisztázása után az esetleges duplikációkat felülvizsgálni. 24. o. Multiplikáció van a „Potenciális kedvezményezetti kör” felsorolásában: az egyesületek egyben társadalmi szervezetek és non-profit szervezetek is. (Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 2. § 6. b) pontja alapján az egyesület civil szervezet, a Ptk. 3:36. § (2) bekezdése alapján pedig non-profit.) Általános észrevételként említjük meg a program egészére vonatkozóan, hogy a kedvezményezetti körök felsorolásaiban sok helyen szerepel a non-profit társaság kifejezés, olyankor is, amikor inkább a non-profit szervezet lenne helyénvaló. Ugyanígy a társadalmi szervezetek megnevezés nem egyértelműen használatos, többször említik mellette az egyesületet is, holott az egyesület egyben társadalmi szervezet is. Javasoljuk ezen fogalmak tisztázása után az esetleges duplikációkat felülvizsgálni.	igen	A potenciális kedvezményezetti kör meghatározásában szereplő duplikációkat, átfedéseket javítottuk.
40.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	30. o. A 3.5. V. prioritás – Közlekedésfejlesztés intézkedéseiben belül a fenntarthatósági szempontú szemléletformálást javasoljuk hangsúlyozni, az 5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése mellett legalább az 5.3. Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztésében is megjeleníteni.	igen	Az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) leírását kiegészítettük a fenntarthatósági szempontokra fókuszáló szemléletformálási akciókkal.
41.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	38-39. o. 6.1. Várható operatív programok: a szöveges részben hét operatív program szerepel, míg a felsorolásban a Végrehajtás Operatív Program Pluszsal (VOP Plusz) együtt nyolc. Ezt az ellenmondást feloldani szükséges, akár a VOP Plusz külön kezelésével. (Ugyanez érvényes a 47. oldalon található hét (nyolc) operatív program felsorolásánál.) Az operatív programok közötti felosztást jelölő diagram 6 részt mutat, míg az azt értelmező, táblázat alatti felsorolás csupán 5-öt. Az 1997 Mrd Ft-ot jelölő hányad magyarázata szükséges (KEHOP Plusz, MAHOP Plusz?)	igen	Az operatív programokra vonatkozó szövegrészeket egyértelműsítettük és frissítettük.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
42.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	40. oldal táblázat alatti bekezdés: Nem tartjuk szükségesnek a SI-HU és AT-HU programokat kiemelni az Interreg programok közül. A többi Interreg is rendkívül fontos lehet a megye szempontjából, és támogatási összegben is jelentős (pl. Interreg CENTRAL EUROPE, Interreg EUROPE, Interreg Danube). (A 48. oldalon is így szerepel)	igen	A hivatkozott szövegrészt mindkét kérdéses fejezetből töröltük.
43.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	40. o. 6.2. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz A dokumentumban több helyen is szereplő Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz 05.17-én került aktualizálásra a palyazat.gov.hu oldalon, a 05.10-ei állapotot alapul véve. Kérjük a teljes fejezetet ennek megfelelően javítani. (A 48. oldalon is szükséges a téma aktualizálása.) Többek között a Helyreállítási és Alkalmazkodási Terv helyett: Helyreállítási és Ellenállóképességi Terv (amely a 88. oldalon már helyesen szerepel), továbbá változtak a komponensek (B, H és I komponensek), valamint a keretösszeg tervezett felosztása az egyes komponensek között. Fontosnak tartjuk továbbá kiemelni, hogy az RRF a gazdasági helyreállítás és az ellenállóképesség megerősítésének kiemelt eszköze, amely részben visszatérítendő, részben vissza nem térítendő források formájában áll a tagországok rendelkezésére. A 2021.05.10-ei adatok szerint a közel 6 ezer Mrd forintból (ami a hazánkra jutó forrás maximuma) a vissza nem térítendő támogatás 2511 Mrd HUF.	igen	A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközre vonatkozó részeket frissítettük.
44.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	42. o. 6.3. Monitoring és értékelési tervben a gazdaságfejlesztési prioritásnál az „Iparüzési adó bevételi alap változása” c. indikátor esetében előírt 15%-os növekedési célértéket nehezen teljesíthetőnek ítéljük, kérjük a szám felülvizsgálatát.	igen	A hivatkozott mutató célértékét 5%-ra csökkentettük.
45.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	46. o. utolsó bekezdésben a dátum aktualizálása szükséges (2021. márciusában)	igen	A hivatkozott dátumot aktualizáltuk.
46.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	49. o. 2.2. Nemzeti források között a Nemzeti Kulturális Alap (NKA) kétszer szerepel, kérjük javítani.	igen	A hivatkozott duplikációt javítottuk.
47.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	52. és 55. o. Szombathely iparterület-fejlesztése az 1.1 „KKV-szektor beruházásainak ösztönzése” című intézkedésbe érhető bele. A jellemző kedvezményezettek körében ugyan szerepelnek a települési önkormányzatok, azonban kérdésként merül fel, hogy szükséges-e KKV-ra korlátozni ennek az intézkedésnek a címét? További kérdésünk, hogy az 55. oldal kimeneti mutatói között a „Fejlesztett ipari terület”-be beleértjük-e az újonnan kialakítottat is? Amennyiben nem, úgy indokolt lehet kiegészíteni ezzel. A kimeneti mutató alapján nem látjuk egyértelműen, hogy az iparterület-fejlesztés fogalma alatt önkormányzati tulajdonú infrastruktúra kiépíthető-e, amely Szombathely város fejlesztési elképzelései szempontjából jelentős kérdés. Ha mód van rá, kérjük ennek konkrét megjelölését is. A Prioritás összefoglaló táblájában a „K+F bázis bővítése” sorban a finanszírozó forrás megnevezésénél a TOP Plusz forrást kérjük RRF programra cserélni.	részben	A területfejlesztési program a területfejlesztési koncepció célrendszeréből táplálkozva a gazdaságfejlesztés elsődleges célcsoportjaként kezeli a KKV-szektor, így az intézkedés nevének módosítása következtében sérülne a két dokumentum közötti koherencia szintje. Az önkormányzati hatókörben megvalósuló iparterület-fejlesztések közvetett módon (jelentős részben) szintén ezen célcsoport igényeinek kielégítéséhez járulnak hozzá. A „Fejlesztett ipari terület” mutató meghatározásába beleértendő az újonnan kialakított iparterület is. A hivatkozott intézkedés területi specifikumait kiegészítettük a megyei jogú város szerepeltetésével, illetve a lehetséges finanszírozási források megjelölését kiegészítettük a Helyreállítás Alap feltüntetésével.
48.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	53. o. 1.2. Digitalizáció szintjének növelése – Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok között a Digitalizációs és IT-fejlesztések közé javasoljuk még felvenni a digitalizációval kapcsolatos készségfejlesztést, lakossági szemléletformálást különböző korcsoportok számára.	igen	Az 1.2 (Digitalizáció szintjének növelése) intézkedés beavatkozásainak leírását kiegészítettük a készségfejlesztés, lakossági és vállalkozói szemléletformálás tevékenységekkel.
49.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	56-57. o. az 1.2. Digitalizáció szintjének növelése prioritáson belül mindkét programhoz, az 1.3. Kutatóbázisok fejlesztése prioritáson belül pedig a Kutatási és gazdasági hálózatok közötti kapcsolatok erősítése programhoz a kedvezményezettek körébe javasoljuk felvenni a kamarákat, illetve a digitális innovációs központokat (DIH).	igen	A hivatkozott intézkedések lehetséges kedvezményezettjeinek körét kiegészítettük a javaslatban foglalt szervezettípusokkal.
50.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	58. o. II: Turisztikai feltételrendszer fejlesztése Véleményünk szerint a turizmus fejlesztése kapcsán hangsúlyosabbá lehetne tenni a fenntarthatóság szempontjait. Az új turisztikai attrakciók kialakítása, természeti értékekre épülő turizmusfejlesztés esetében figyelembe kell venni a környezet terhelhetőségét. Fontos, hogy a fejlesztett területek tömegközlekedés által is elérhetőek legyenek. A beruházások és szállásfejlesztések során kiemelt szempontnak kéne lennie, hogy környezetbarát anyagok kerüljenek felhasználásra és előnyben részesüljenek az energiatakarékossági és megújuló energiára épülő megoldások. A fenntarthatóság szempontjai rendezvények szervezése során is figyelembe veendő. (Műanyag mentes rendezvények, helyi termelők és éttermek együttműködése.) Mivel a fenntartható turizmus esetében is nagy jelentőséggel kell bírnia a szemléletformálásnak, kiegészítésként javasoljuk – a többi prioritáshoz hasonlóan – a „fejlesztési kezdeményezések” közé a szemléletformálás felvételét.	részben	A 2.1 (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) intézkedés leírását kiegészítettük a fenntarthatóság, mint horizontális elv érvényre jutásának igényével. A fenntarthatósági céllal megvalósítandó szemléletformálási akciók megjelenítését a program 4.2 intézkedése tartalmazza.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
51.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	69. o. IV. Egészséges, fenntartható település Városi, de megyei szinten is kiemelt szerepe van a zöldenergia növelésének a fenntarthatóság, az energiakitettség csökkentése és a környezetkárosítás visszaszorítása érdekében. Ennek elemei az épületenergetikai fejlesztések és a környezetbarát energetikai rendszer kialakítása. A programban szereplő megújuló energiaforrások mellett javasoljuk megemlíteni a zöldfalak, zöldtetők, hőtérkép kialakítását, a távhő, valamint a passzív és aktív házak előnyeit. Továbbá a fenntartható településhez és a közlekedésfejlesztéshez egyaránt kapcsolódva fontosnak tartjuk a zöld közlekedést (zöld kerékpáros közlekedés, zöld busz, új vasúti megállók, parkoló hub-ok, hidrogén üzemű járművek és töltőállomások). Az okostelepülések intézkedésnél kiegészítésre javasolnánk az okos város megoldásokat parkolóhelyfoglaltság-érzékelő rendszer kiépítése, okos gyalogátkelőhelyek kialakításával, a szenzorokörnyezetfigyeléssel (levegőminőség- és zajszenzorok, köztéri okos eszközök), a parkfenntartás monitoringgal, valamint a szociális ellátás kiegészítéseként az okos egészségügyi ellátással.	igen	A 4.3 intézkedés (Megújuló energiaforrások kiaknázása) keretében tervezett beavatkozásokat kiegészítettük az Épületenergetikai fejlesztések, környezetbarát építészeti megoldások elősegítése c. beavatkozással. Az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) leírását kiegészítettük a környezetbarát (zöld) megoldások jelentőségének hangsúlyozásával A 4.4. intézkedés (Okos települések) leírását kiegészítettük a lehetséges gyakorlati megoldások példalázó jellegű felsorolásával.
52.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	76. o. V. Közlekedésfejlesztés Általánosságban jegyezzük meg e ponthoz érve, hogy a program stratégiai és operatív része kevésbé különbözik egymástól, az operatív jelleg – az intézkedés keretében tervezett beavatkozások konkretizálása – csak az „V. Közlekedésfejlesztés” prioritásban jelenik meg. Az első négy prioritást is hasonló részletettséggel, lebontással lenne célszerű/szükségesszerű kezelni. Fontos ez azért is, mert „Az operatív program egyben fontos kapcsolódási pontként is szolgál – nevezetesen itt történik kapcsolódás a megyei integrált területi program (ITP) irányába is.” (46.o.).	nem	Az egyes prioritások keretében tervezett beavatkozások jellegükből, és az adott fejlesztések volumenéből fakadóan jelentősen különböznek egymástól, a V. Közlekedésfejlesztés prioritás keretében tervezhető fejlesztések (különösen a nagytérségi közlekedési rendszerek tekintetében) mérete és időtávja, valamint a beruházói kör egyedisége indokoltá teszi a projektjavaslatok nevesítését. A program egyéb prioritásaiban tervezett beavatkozások (pl. Induló és fiatal vállalkozások fejlesztése, szálláshelyek fejlesztése) előre nem pontosan definiálható, időben viszonylag gyors ütemben generálódó, változó igényeket és kedvezményezetti kört céloznak meg, így ezen típusú fejlesztések nevesítése a program időtávját figyelembe véve nem célszerű.
53.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	77. o. Az 5.1. „Nagytérségi közlekedési rendszerek elérhetőségének javítása” című intézkedés konkrét fejlesztései között nem szerepel a szombathelyi intermodális csomópont kialakítása. Kérjük ezt is szerepeltetni, megadva ezzel a lehetőséget a megyeszékhely későbbi esetleges IMCS fejlesztésének. A fejezetben található beruházások leginkább új szakaszok kiépítését tartalmazzák. Javasoljuk emellett a jelenlegi, elavult közlekedési infrastruktúra fenntartását, javítását is megcélozni. A Szombathely-Köszeg vonal villamosítása által a vasút még erőteljesebb szerepet kap, amely az autóbuszos hálózat átszervezésének szükségességét vonja maga után. Az 5.2. pont intézkedés kiegészítéseként kérjük nevesíteni a városon/településen belüli alsórendű közúthálózat lakóterületi utak minőségfejlesztését is: Városon belüli alsórendű közlekedési hálózat minőségi fejlesztése a lakóövezetek és iparterületek közötti elérhetőség javítása érdekében.	részben	A szombathelyi intermodális csomópont kialakítását az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) keretében tervezett beavatkozások közé beépítettük. A jelenlegi, elavult közlekedési infrastruktúra fenntartására vonatkozó igény tekintetében megjegyezzük, hogy a területfejlesztési program célrendszere jellegéből adóan nem terjedhet ki az elavult struktúrák fenntartására. (A program potenciális finanszírozását biztosító támogatási eszközök/források a karbantartási jellegű tevékenységeket általánosságban nem preferálják.) A közösségi közlekedés szervezésére vonatkozó igényt beépítettük az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) keretében tervezett beavatkozások közé. Az 5.2 intézkedés (Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése) leírását kiegészítettük a települések belterületi, önkormányzati fenntartásban álló úthálózatának korszerűsítésével.
54.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	78. o. az 5.3. „Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése” című fejezetben kiemelt szereppel bír a vasúti fejlesztés, azonban nincs nevesítve a megyei jogú város helyi tömegközlekedésének fejlesztése, a járműpark korszerűsítése. A szuburbanizációs folyamatok hatására nő az ingázók száma, ami jelentősen megterheli a város közlekedési rendszerét. A nyomást csökkenteni hosszútávon csak a várost elkerülő utak áteresztő képességének növelésével, a P+R parkolók kialakításával lehetne, jól szervezett, kiszámítható, magas színvonalú tömegközlekedéssel kombinálva. A B+R és P+R parkolók még hangsúlyosabbá válhatnak, amelyekre nem csak a vasúti, hanem a buszközlekedéshez kapcsolódva is szükség lenne. Kiegészíteni javasoljuk továbbá a fejezetet az alábbiakkal: igényvezérelt közlekedési megoldások, mobilitási csomagok a Mobility as a Service (MaaS) koncepció alapján, utazássegítő applikációk, motivációs kampányok.	igen	A buszközlekedéssel és parkolók kialakításával, valamint a mobilitási csomagokkal kapcsolatos észrevételeket az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) keretében tervezett beavatkozások közé beépítettük.
55.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	78. o. Az 5.4. „Kerékpáros közlekedés fejlesztése” című fejezet bevezető általános részét kiegészíteni javasoljuk azzal, hogy hivatásforgalmi kerékpárút-hálózat bővítése is fontos célkitűzés kell legyen. A központi szerepet betöltő településekre történő odajutás, valamint általánosságban a városok, kiemelten a megyeszékhely létesítményeinek kerékpáros elérhetősége további fejlesztésre szorul, a meglévő hálózat bővítése és az elavulttá vált létesítmények felújítása révén. Az intézkedés keretében tervezett beruházások konkrét szakaszokat nevesítenek, amelyek mind településeket összekötő szakaszok. Javaslatunk, hogy a lista vagy általánosságban egészüljön ki a megyeszékhely belső kerékpárút-hálózatának bővítésével, vagy folytatva a meglévő felsorolást a konkrét fejlesztendő szakaszok megnevezése is indokolt lehet.	igen	Az 5.4. (Kerékpáros közlekedés fejlesztése) intézkedés leírását, valamint a tervezett beavatkozások felsorolását kiegészítettük a hivatásforgalmi célok hangsúlyozásával, valamint a hiányzó belterületi szakaszok kiépítésének igényével.
56.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	További kérdésünk – mivel a programban önállóan nem szerepel - , hogy a járdák, parkolók felújítása támogatható tevékenység-e. Amennyiben igen, úgy a kerékpárutak és belső úthálózatok fejlesztése témákba beleértendő, beleérthető-e, vagy külön szerepeltetésük volna szükséges (kimeneti mutatóval a programban jelenleg nem rendelkeznek). A közterületek, parkolók fejlesztése csak a Vas megyei települések fejlesztési elképzelései között szerepelnek (84. o.), a programban csak a B+R parkolók kerülnek nevesítésre. Amennyiben ezeket komplex projektként lehetne megvalósítani, úgy hová értendő a fejlesztés (pl. városrehabilitáció)?	részben	A közterületek (járdák, parkolók) építését a 4.2 intézkedés (Klíma- és környezetvédelem) keretében támogatás céljából leírásába építettük be, oly módon, hogy azok a zöldterületek fejlesztésével, bővítésével integrált módon valósulhatnak meg.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
57.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	83-84.85. o. A „Szombathely 2030” illeszkedése a megyei programhoz: A táblázat előtt egy bekezdésben a Szombathely2030 program megalkotásához, véleményeztetéséhez és a politikai szereplőkkel való egyeztetéshez kapcsolódó folyamatot javasoljuk megjeleníteni: „A program megalkotásába bevonásra kerültek a város meghatározó szereplői, többek között vállalatvezetők, egyetemi és akadémiai oktatók-tudósok, a célterületek elméleti s gyakorlati szakemberei, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, önkormányzati döntéshozók és a Polgármesteri Hivatal munkatársai. A program megismertetése a város lakosaival több csatornán keresztül történt, többek között egy kérdőív kitöltésével, amellyel több mint ezer fő járult hozzá online módon a társadalmisítás sikeréhez, valamint online kerekasztal beszélgetéseken. A személyes bevonás eszközével kerültek megközelítésre a helyi nagyvállalatok (10 nagyvállalat Szombathelyről és vonzáskörzetéből), a civil szervezetek és a kamarák is. Javasolataikat a programba beépítettük. A program megküldésre került dr. Hende Csabának, a választókerület országgyűlési képviselőjének, dr. Navracsics Tibornak, az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztosnak, valamint dr. Ujhelyi Istvánnak, az Európai Egészségügyi Unió programját kezdeményező Európai Parlamenti képviselőnek. Ezt követően sor került a program bemutatására dr. Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint dr. Ágostházy Szabolcs, a Miniszterelnökség Európai Uniós Fejlesztésekért felelős Államtitkára előtt. A fejlesztési elképzelések megvalósítása és az uniós források eredményes lehívása érdekében dr. Hende Csaba képviselő úr és dr. Nemény András SZMJV polgármestere közös javaslatára létrehozásra került egy koordinációs munkacsoport, amelybe képviselő úr, államtitkár úr és polgármester úr 1-1 képviselőt jelölt ki. A munkacsoport munkáját haladéktalanul megkezdte és már két ülést is tartott.”	igen	A javaslatban szereplő szövegrészt a hivatkozott helyre beépítettük.
58.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	A Vas Megyei Területfejlesztési Program „II: Turisztikai feltételrendszer fejlesztése” elnevezésű prioritásához is kérnénk megjelölni a „Szombathely 2030” 2.6. Tudatos kereskedelem- és szolgáltatásfejlesztés pontját. A kereskedelem és a rendezvények fejlesztése, valamint az intelligens közösségi kártyarendszerek kialakítása egyaránt értelmezhető a turisztikai prioritás keretében.	igen	A Szombathely 2030 programot a hivatkozott táblázat megjelölt pontjaiban feltüntettük.
59.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	86. o. A program végrehajtása során a tervezett bevonásra kerülő szervezeteket javasoljuk még ezzel kiegészíteni: kamarák, digitális innovációs központok, Közlekedéstudományi Intézet Északnyugat-magyarországi Közlekedésszervező Irodája, önkormányzati intézmények, fejlesztő ügynökségek.	igen	A hivatkozott felsorolást kiegészítettük.
60.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	Mivel Vas Megye Területfejlesztési programja – az operatív programrészben megfogalmazott fejlesztési igényekkel – hivatott megteremteni a kapcsolatot a 2021-2027 közötti, uniós támogatási forrásokból megvalósuló területi operatív programhoz illesztett, a konkrét megvalósítást előkészítő megyei fejlesztési elképzelések között, és ezáltal történik meg a kapcsolódás a megyei Integrált Területi Programhoz (ITP), ezért kérjük, hogy az ITP tervezetét is bocsássák rendelkezésünkre, megadva ezzel a véleményezés lehetőségét SZMJV Önkormányzatának. Kiemelten fontosnak tartjuk ezt azért is, mert „A területfejlesztési programra épülő Integrált Területi Program ismerteti a TOP Plusz keretében megvalósítani tervezett fejlesztéseket, a forrásfelhasználás módjait, a megye indikátor vállalásokat” (88.o.)		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. Az ITP tervezetét a közeljövőben megnyíló társadalmi vita keretében az önkormányzatok rendelkezésére bocsátjuk.
61.	Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	Örömmel vettük, hogy az anyag rögzíti: Szombathely Megyei Jogú Város kerül kijelölésre a TOP Plusz keretében a fenntartható városfejlesztési stratégia megvalósítására” (83.o.) Itt felmerül a kérdés Önkormányzatunk részéről, hogy szükséges-e - a Szombathely 2030 megyei Területfejlesztési Programhoz való illeszkedésének bemutatásán túl – további konkrét fejlesztési elképzeléseinket tartalmazó projektlistánkat további szíves felhasználás céljából.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A megyei jogú város által megcélzott konkrét fejlesztésekre vonatkozó egyeztetések tekintetében a megyei önkormányzat továbbra is készséggel áll rendelkezésre.
62.	Táplánszentkereszt Község Önkormányzata	A területrendezési terv 1.1.4 pontja tartalmazza a Mellékutakat, meglévő mellékutakat. Ebből a felsorolásból a Táplánszentkereszt község belterületét átszelő Széll Kálmán, Fő út megnevezésű, 84143 számú út hiányzik. Állapota miatt erősen felújításra szorul, a rajta lévő két Gyöngyös-patak feletti híddal együtt. A Magyar Állam tulajdonában van. Az egyik hídon omlásveszély miatt a forgalom már korlátozva van, egy sávon halad át.	nem	A megyei erületrendezési terv véleményezésének lehetősége lezárult. A rendezési terv következő módosítása során megvizsgáljuk az észrevételek beépítésének lehetőségét.
63.	Táplánszentkereszt Község Önkormányzata	Az Innováció, logisztika területből Táplánszentkereszt kimaradt. A Táplánszentkeresztben évek óta meglévő gabonakutató állomáson végzett tudományos munka /növénynevelés/ alapot adhat a kutatások, fejlesztések további bővítésére.	nem	A megyei erületrendezési terv véleményezésének lehetősége lezárult. A rendezési terv következő módosítása során megvizsgáljuk az észrevételek beépítésének lehetőségét.
64.	Táplánszentkereszt Község Önkormányzata	A turisztikai fejlesztési területben szintén nem szerepel Táplánszentkereszt. A 87. sz. főút mellé épített kerékpárút Szombathely-Rum között, akár a Jeli arborétum megközelítésében jelentős szerepet játszik, korábbi tervek szerint az EUROVELO részeként is jelölték., akár a Balaton elérhetőségét biztosítva. A településen több kastély és park helyezkedik el, a Nemzeti Sírkert részét képezi a Rumi úti temetőben lévő Széll Kálmán, néhai miniszterelnök nyujghelye. A község központjában elhelyezkedő park változatos növényvilága, jó levegője is megállásra készítheti a turistákat.	nem	A megyei erületrendezési terv véleményezésének lehetősége lezárult. A rendezési terv következő módosítása során megvizsgáljuk az észrevételek beépítésének lehetőségét.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
65.	Táplánszentkereszt Község Önkormányzata	A tervezetben ellentétben áll Táplánszentkereszt területének két besorolása. Egyrészt kiváló adottságú szántókkal rendelkező terület, a település északi része védett vízbázis. Másik besorolás szerint új beépítésre szánt területként számolnak a település külterületével.	nem	A megyei erületrendezési terv véleményezésének lehetősége lezárult. A rendezési terv következő módosítása során megvizsgáljuk az észrevételek beépítésének lehetőségét.
66.	MVM	1. Az elektromobilitás kérdése egy helyen került megemlítésre. Javasoljuk, hogy kapjon nagyobb hangsúlyt a kérdés, illetve az e-töltők hálózatának kiépítése.	igen	Az 5.3 intézkedés (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) leírását kiegészítettük az alternatív meghajtásokhoz kapcsolódó töltőhálózatok kiépítésével.
67.	MVM	2. Javasoljuk, hogy a dokumentum tartalmazza városi alpinfrastruktúra fejlesztésének kérdését – a közvilágítás korszerűsítése, életvédelmi okokból intelligens eszközök kihelyezése.	részben	A 4.4 intézkedés (Okos települések) beavatkozásainak leírása tartalmazta a közvilágítás korszerűsítését, az életvédelmi célú fejlesztéseket az egészségügyi ellátás keretében beépítettük.
68.	MVM	3. Stratégiai programrész 2.1 fejezetben, a meghatározott prioritások és kapcsolódó intézkedések rendszerében nem látható hogyan valósul meg a jelenleg használaton kívüli területek hasznosítása és a zöldmezős beruházások elkerülése. Javasoljuk a célkitűzés kapcsolódását jelölni.	igen	Az 1.1 intézkedés (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) esetében a termelő infrastruktúra fejlesztését célzó beavatkozások leírását kiegészítettük a használaton kívüli, barnamezős területek előnyben részesítésének igényével.
69.	MVM	4. Stratégiai programrész 2.1 fejezetben, a meghatározott prioritások és kapcsolódó intézkedések rendszerében nem látható hogyan valósul meg a hagyományos tájhasználat megőrzése. Javasoljuk a célkitűzés kapcsolódását jelölni.	részben	A hivatkozott utalás (A fenntartható környezet- és tájhasználat) a megyei területfejlesztési koncepció célrendszerének részét képezi, a horizontális célok között szerepel. Ezen cél elsődlegesen az aktív turisztikai beavatkozások kapcsán jelenhet meg, amelynek leírását kiegészítettük a fenntarthatósági szempontokra, a természeti értékek túlterhelésének elkerülésére vonatkozó utalással.
70.	MVM	5. Stratégiai programrész 3.4 fejezetben, Vas megye klímastratégiája azonosította, hogy a hóhullám, az épületekben / építményekben okozott viharok, illetve a természeti értékek veszélyeztetettsége (erdők, erdőtüzek), villámárvíz kezelése kiemelten fontos a megyében. Javasolt az erősebb koherencia kialakítása a klímastratégiával, és a már azonosított klímakockázatok kezelésére vonatkozó intézkedések kialakítása.	részben	A dokumentum külön intézkedést szentel a klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatására (4.2 intézkedés), emellett a 4.1 (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) intézkedés leírását az ár- és csapadékvíz-védelmi beavatkozások tekintetében kiegészítettük a klímaváltozás hatásainak nyomán változó kapacitás-igények figyelembevételére vonatkozó utalással.
71.	MVM	6. Operatív programrész 3. fejezetben, az erdők karbonnyelők. A megye erdősültsége meghaladja az országos átlagot mintegy 50%-kal. Javasolt az erdők védelmére, az erdőgazdálkodók bevonására erőteljesebb fókuszot helyezni.	igen	A 4.2 (Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük az erdőtelepítéssel. Az intézkedés lehetséges kedvezményezettjeinek körét kiegészítettük az állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságokkal, továbbá a vállalkozásokkal.
72.	MVM	7. Stratégiai programrész 3.5 fejezetben, az ingázók közel 90%-a személygépkocsival jut el a munkahelyére. A közúti közlekedésben, a teherszállítás után a személyautók emissziója okozza a legnagyobb kibocsátást. Javasolt az intézkedéseket közvetve és közvetlen erre is irányítani.	nem	A program 5.3. (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) intézkedése támogatja a közösségi közlekedés fejlesztésére vonatkozó beavatkozásokat, így elősegíti az egyéni közlekedés okozta kibocsátás mérséklését.
73.	NIF Zrt.	77. o. Javasolt szöveg: "Szombathely MJV intermodális csomópont fejlesztése" (a projekt szerepel a 345/2012 (XII.6.) Korm. rendeletben, azonban a felsorolásból hiányzik, jelenleg a projekt előkészítése van folyamatban, a megvalósításhoz szükséges forrásról Kormánydöntés szükséges)	igen	A dokumentum 5.3 (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) intézkedésének leírását az intermodális beavatkozások vonatkozásában kiegészítettük a szombathelyi intermodális csomópont szerepeltetésével.
74.	NIF Zrt.	78. o. eredeti szövege: "Az intézkedés a közösségi közlekedési rendszerek megújítását célozza, amelyek keretében különös hangsúllyal kezeli a vasúti (B+R, P+R, állomási/megállóhelyi fejlesztések, vonali- és gördülőállomány-beruházások, stb.) fejlesztéseket" Javasolt szöveg: "Az intézkedés a közösségi közlekedési rendszerek megújítását célozza, amelyek keretében különös hangsúllyal kezeli a vasúti (intermodális csomópont, B+R, P+R, állomási/megállóhelyi fejlesztések, vonali- és gördülőállomány-beruházások, stb.) fejlesztéseket" (Figyelembe véve a Szombathely, Kőszeg IMCS fejlesztéseket)	igen	A dokumentum 5.3 (Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése) intézkedésének leírását kiegészítettük az intermodális beavatkozások vonatkozásában.
75.	NIF Zrt.	77. o. eredeti szöveg: „87-89. számú főutak, Szombathely északkeleti elkerülő szakasz” javasolt szöveg: „87 (távlati M87)-89. számú főutak, Szombathely északkeleti elkerülő szakasz, Szombathely Puskás T. u. kikötése a 87. sz. főútra.” (345/2012. Korm. rendelet szerint.)	igen	A hivatkozott felsorolást kiegészítettük.
76.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	Vas megye a 2021-2027-es ütemezésben 35 Mrd forint víziközmű-fejlesztés indikatív költségigénnyel kalkulál, amely forrására elsődlegesen a TOP Plusz, a KEHOP Plusz, az RRF került megjelölésre. A megfogalmazott célok eléréséhez javasoljuk a KEHOP Plusz program lehetőségeinek kiaknázását, amely a korábbi KEHOP program folytatása a 2021-2027-es ciklusban. A program célja az éghajlatváltozás, a környezetszennyezés és a globális kihívások helyi kezelésének finanszírozása, valamint a klímasemleges gazdaság feltételeit teremti meg. A KEHOP Plusz 5 db prioritási tengelye között a 2. prioritáson a Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság szerepel, melynek tervezett céljai között szerepel a fenntartható víziközmű-rendszerek létrehozása, a magas hozzáadott értékű települési zöld és kék megoldások támogatása, valamint a körforgásos gazdaság bevezetésére, a fenntarthatóság ösztönzése. A program hazánk számára is rendkívül fontosá vált, hiszen az éghajlatváltozás, a szélsőséges időjárási események nemcsak aszályt, árvízveszélyt jelentenek, de a jó minőségű ivóvíz biztosítása sem könnyű feladat.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
77.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	Javasoljuk továbbá megvizsgálni, hogy a 4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése intézkedés céljai között (70. oldal) szerepeljenek további ivóvízminőség-javítási, illetve az ellátás biztonságát, hatékonyabb, takarékosabb üzemeltethetőséget eredményező, az egyszerű rekonstrukciós beavatkozásokon felüli fejlesztések is. Javasolt esetleges kedvezőbb adottságú vízbázisok feltérképezése, rendelkezésre állásuk esetén – a hatékonyságot, a víz- és energiatakarékosságot célul kitűzve – azok kiaknázása is. Célszerűnek látjuk – mind az ivóvíz, mind a szennyvízkezelés vonatkozásában – az egyes szigetüzemek, kis rendszerek összekapcsolásának, regionális rendszerek kialakításának lehetőségét vizsgálni, illetve ilyen fejlesztéseket előirányozni.	igen	A dokumentum 4.1 (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) intézkedésének leírását kiegészítettük az ivóvíz-hálózatok rekonstrukciója vonatkozásában.
78.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	II. Hulladékgazdálkodási szakterület: A hulladékgazdálkodás rendszer jelentősen átalakul (2021. évi II. törvény), továbbá a Hulladékgazdálkodási Stratégia tartalma még nem ismert, így a tárgyi Program érdemben nem vizsgálható. A hulladékgazdálkodási rendszer és végrehajtási rendeletek kialakítását, illetve az Országos Hulladékgazdálkodási Terv és Hulladékgazdálkodási Stratégia megismerhetőségét követően javasolt lehet tárgyi Program felülvizsgálata az azokkal történő összhang biztosítása érdekében. Egyebekben a Program alapelveivel, céljaival, továbbá a KEHOP Plusz, illetve RRF vonatkozásában rögzített hulladékgazdálkodási fejlesztési célok, törekvések rögzítésével egyetértünk.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
79.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	III. Távhőszolgáltatási szakterület A Területfejlesztési Program lényeges eleme a fenntartható növekedés, amely három indikátoron keresztül mérhető: • az energiafogyasztás csökkentése, • az energiafogyasztáson belül a megújuló energia részarányának növelése, • és a széndioxid kibocsátás csökkentése. A Területfejlesztési Program lényeges eleme a fenntartható fejlődés, amely figyelembevételével szükséges megvalósítani a távhőfejlesztési igényeket, beleértve a meglévő távhőrendszerek energetikai korszerűsítését, amelyben nemcsak a hőforrás oldali fejlesztést kell érteni (megújuló energiafelhasználás, geotermikus, biomassa), hanem a meglévő távhőrendszerek primer oldali rendszerek korszerűsítését is (primer vezeték hálózat, hőközpontok stb., azaz a szekunder oldali átadásig bezárólag). A távhőrendszer fejlesztési igényeinél figyelembe kell venni a megújuló energiaalapú hőtermelés kiépítésének lehetőségét, amely által a fenti indikátorok teljesíthetők.	igen	A 4.3 intézkedés (Megújuló energiaforrások kiaknázása) keretében tervezett beavatkozásokat kiegészítettük a távhőrendszerek nevesítésével.
80.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	A Területfejlesztési Program IV. Egészséges, fenntartható települések 4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása prioritás kiemelten kezeli az energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások használatának ösztönzését, aminek keretében a megújuló energiatermelés fejlesztését (társági és helyi szintű környezetbarát energiatermelő rendszerek (biomassa, biogáz, geotermikus, nap) kiépítését preferálja. Ezek fejlesztése gazdaságosan csak nagyobb rendszerek telepítése esetén valósulhat meg. A megyében a távfűtésben bekapcsolt lakások aránya jelenleg 14%, amit növelni kellene a nem távfűtéssel ellátott épületek, intézmények távhőre csatlakoztatásával. Itt lenne célszerű a megyében jelenleg is működő távhőrendszerek kiemelt fejlesztése (Szombathely, Kőszeg, Csorna, Sárvár, Celldömölk, Pornóapáti), megújuló energiára történő teljes, vagy részleges átállításával, amivel az előírt célok teljesíthetők. Az NFP Nonprofit Kft. a megvalósításokban részt kíván venni a KEHOP távhőszolgáltatási projektek végrehajtása során megszerzett tapasztalataira is tekintettel.	igen	A 4.3 intézkedés (Megújuló energiaforrások kiaknázása) keretében tervezett beavatkozásokat kiegészítettük a távhőrendszerek nevesítésével.
81.	NFP Nemzeti Fejlesztési Programiroda Nonprofit Kft.	Javasoljuk a kisebb, távhővel nem rendelkező települések esetén annak vizsgálatát, hogy milyen módon lehetne megoldani ezen a települések bevonását a távhőszolgáltatásba – kisebb, megújuló energián alapuló fűtőművek építésével. Ezzel nemcsak a három indikátornak lehetne megfelelni, hanem elérhető lenne a települések levegőminőségének javítása, a fűtési időszakban a fosszilis tüzelőanyagok égetése miatt keletkező szálló por (PM10) határérték feletti koncentrációjának csökkentése. Erre jó példa a 431 lakossal rendelkező, Pornóapátiban megvalósult, megújuló energiaforrást hasznosító falufűtőmű (http://www.pornoapatitavho.hu/).	igen	A 4.3 intézkedés (Megújuló energiaforrások kiaknázása) keretében tervezett beavatkozásokat kiegészítettük a távhőrendszerek nevesítésével.
82.	EMMI Szociális Ügyekért Felelős Államtitkárság	Az egyenlő esélyű hozzáféréshez és az akadálymentességhez való jog érvényesítése a Fogyatékosokkal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény alapján tagállami kötelezettség, egyben horizontális feljogosító feltétel a 2021-2027 programozási időszakban, ezzel a felhasználható EU-s források biztosításának is feltétele. Mindezekre tekintettel üdvözljük, hogy a Szociálisabb Európa megvalósításának érdekében támogatja az egészségügyi ellátásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést, azonban a fent említett jogszabály értelmében kötelezettség a komplex akadálymentességhez való jog érvényesítése, ennek következményében javasoljuk, hogy a Program fordítson kellő figyelmet annak megvalósítására.	nem	A program alapját képező megyei területfejlesztési koncepció horizontális céljai között szerepel a hátrányos helyzetű csoportok bevonása, mint esélyegyenlőségi szempont. Az akadálymentesítési szempontok érvényesítése a program EU-források bevonásával finanszírozható céljai esetében az egyes pályázati felhívások részletes feltételrendszerének keretében biztosítható, amelyek során kötelező előírásként jelenik meg az esélyegyenlőségi szempontok (így az akadálymentességhez való jog) beépítése.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
83.	EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság	21. 61. oldal A 3.2. pontban a Turisztikai feltételrendszer fejlesztése című 2. prioritásban a kedvezményezett körnél javasoljuk az önkormányzatok mellett az önkormányzati fenntartású intézmények beemelését is, tekintve, hogy a prioritás a kulturális turizmus fejlesztését is célozza, s a kulturális turizmus számos helyszíne önkormányzati fenntartású. Ugyanezt a kiegészítést kérjük a 61. oldalon lévő táblázatban.	igen	A kedvezményezett körét kiegészítettük.
84.	EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság	24. oldal A 3. prioritásban (Humán közszolgáltatások fejlesztése) álláspontunk szerint a kulturális intézkedéseknek önálló pontban kellene szerepelnie. Jelenleg a 3.1. Oktatási rendszerek fejlesztése című intézkedés tartalmazza –helytelenül –a közművelődési intézmények fejlesztését. Felhívjuk a figyelmet, hogy a közművelődési intézmények a kulturális intézmények gyűjtőfogalom egyik elemét képezik, többek között a muzeális intézmények, könyvtárak, előadó-művészeti intézmények mellett. A kizárólag közművelődési intézményi fejlesztésekre szűkítés a többi kulturális intézményt (könyvtár, muzeális intézmény stb.) indokolatlanul kizárná a fejlesztési lehetőségekből. Ugyanitt a kedvezményezettek körét javasoljuk kiegészíteni az önkormányzati fenntartású intézményekkel is.	igen	A 3.1. intézkedést kibővítettük a kulturális rendszerek fejlesztésével, mely a közművelődési intézmények helyett a módosítást követően a kulturális intézmények fejlesztését tartalmazza. A kedvezményezett körét kiegészítettük az önkormányzati fenntartású intézményekkel is.
85.	EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság	64. oldal A 64. oldalon a pontatlan fogalomhasználat miatt szövegmódosítást kérünk: „Az intézkedés támogatja a közművelődési kulturális intézmények fejlesztését is, melynek keretében többek között a felnőttképzést folytató intézmények, kulturális intézmények, iskolarendszeren kívüli képzések infrastrukturális feltételrendszerének fejlesztése támogatható. Ugyanott: „Közművelődési Kulturális intézmények fejlesztése (meglévő kapacitások korszerűsítése, eszközbeszerzés, a nevelést kiegészítő tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése).”	igen	A hivatkozott szöveget módosítottuk.
86.	EMMI Kultúráért Felelős Államtitkárság	64. oldal Az oldalon található táblázatban a „Közművelődési intézmények fejlesztése” című sor elnevezését kérjük „Kulturális intézmények fejlesztése” címre változtatni, ellenkező esetben csak a közművelődési intézményekre szűkülne a támogatottak köre, a muzeális intézmények, könyvtárak stb. kimaradnának. Ugyanitt a 3. oszlopban kérjük az önkormányzati fenntartású intézmények beemelését. Javasoljuk továbbá, röviden bemutatni a határon átnyúló fejlesztési elképzeléseket (Interreg Ausztria-Magyarország).	igen	Az elnevezést módosítottuk. Az önkormányzati fenntartású intézményeket beemeltük. A konkrét határon átnyúló fejlesztési elképzelések definiálása a programozás jelenlegi fázisában még csak korlátozottan lehetséges, a stratégiai programrész 6.1 fejezetét ugyanakkor kiegészítettük a szomszédos megyékkel és határmenti szervezetekkel kialakított kapcsolatok továbbvitelének hangsúlyozásával.
87.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	63. oldal A III. prioritás „Humán közszolgáltatások fejlesztése” keretében tervezett: „3.1. Oktatási rendszerek fejlesztése” intézkedésben került megjelenítésre a „Bölcsőde, óvodafejlesztések” fejlesztési program.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
88.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	Az elérendő célok ismertetése részletesebben a 63. oldalon található: „Az intézkedés keretében a gyermeknevelést támogató infrastruktúra, valamint a köznevelési rendszerek kapacitás- és minőségfejlesztése történik meg. Ezen intézményi kapacitások fejlesztése terén kiemelt tekintettel kell lenni az aprófalvas településszerkezetre, a térségi szerepkört betöltő települések kapacitáshiányaira és a szükséges humán kapacitások rendelkezésre állására. A bölcsődei férőhelyek rendelkezésre állása összefügg a családpolitikai és foglalkoztatás-politikai célkitűzésekkel is, melyekkel összefüggésben a megyében kiemelten fontos a rugalmas, a települések méretéhez igazodó ellátási formák (minibölcsődék és családi napközik) létrehozásának és működtetésének támogatása, valamint a gondozási-nevelési ill. oktatási munka színvonalának javítását célzó nem-beruházási jellegű fejlesztések (képzések, különböző képességfejlesztő programok, tehetséggondozó- és ösztöndíjprogramok, felzárkózást segítő képesség- és kulcskompetencia fejlesztő programok) is.” Költségigény: A bölcsődék fejlesztésére a megyében 2021- 2027 közötti időszakban 2500 millió Ft (2,5 Mrd Ft) került betervezésre. (Lásd „Prioritás összefoglaló táblázat „a 66. oldalon.)		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
89.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	A 24. oldal 3.1. Oktatási rendszerek fejlesztése pontjában szerepel a bölcsődefejlesztés. Mivel a bölcsődei ellátás nem az oktatási rendszer részét képezi, javasoljuk a 3.1.-es prioritást Nevelési-gondozási, oktatási rendszerek fejlesztése-ként szerepeltetni, és ilyenformán a tervezetben valamennyi előfordulási helyen javítani: a 63., 66. és 84. oldalakon.	igen	Az intézkedés nevét valamennyi előfordulási helyen módosítottuk.
90.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	64. oldal A 64. oldalon szerepel a „családi napközi” elnevezés. Családi napközi elnevezéssel már nem működik szolgáltatás 2017. január 1-jétől, így a szövegezés javítása indokolt az előterjesztő szándékai szerint „családi bölcsőde” kifejezésre (a tervezet a 65. oldalon helyesen tartalmazza az elnevezést).	igen	A szövegezt javítottuk.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
91.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	Vas megyére vonatkozóan a Gyermekért Felelős Főosztály rendelkezésére álló számadatok a következők: A megyében élő 3 év alatti gyermekek száma: 6667 fő; A megyében működő bölcsődei ellátást nyújtó férőhelyek száma: 1032 fő; Jelenleg futó pályázatokból megvalósuló bölcsődei ellátást nyújtó férőhelyek: 22 településen 284 férőhely; A települési önkormányzatok által jelzett további igény a bölcsődei ellátást nyújtó férőhelyek iránt: 259 fő.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
92.	Miniszterelnökség, Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter	Örömmel láttuk, hogy a „3.4. Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások” intézkedésben került megjelenítésre az „Atipikus foglalkoztatási formák támogatása” fejlesztési program. Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok: Atipikus foglalkoztatási formák támogatása (munka és család összehangolása, szemléletformálás, jó gyakorlatok megismerése) Költségigény: 500 millió Ft.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
93.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	A koncepció kapcsán is javasoltuk, hogy a megye jövőképét döntően meghatározó tényező a lakosság megfelelő egészségi állapota és jól-léte, az aktív idősödés, az egészségben eltöltött életek számának emelkedése, melyet továbbra is javasolunk kiegészíteni az előzőekkel.	nem	A jó életszínvonal fogalma tartalmazza a lakosság megfelelő egészségi állapota és jól-léte, az aktív idősödés, az egészségben eltöltött életek számának emelkedése tényezőket is.
94.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	Célrendszer Tekintve, hogy a megye jövőképében nem jelenik meg az egészséges lakosság, üdvözlöttük, hogy a koncepciócélrendszerben, illetve jelen esetben a Program átfogó céljai között az Élhető települések és javuló környezeti állapot pont alatt közvetve utal a dokumentum az életminőség fejlesztésére. Ahogy a koncepció kapcsán, úgy a Program esetében is indokoltnak tartjuk, hogy ne csupán a megyeszékhely élıhetőségét illetően jelenjenek meg a fejlesztési célok, hanem annál diverzebb formában, a megye egészére vonatkozóan.	nem	A hivatkozott cél átfogó célként jelenik meg, így területi megkötés nélkül, a megye teljes területén érvényesítendő.
95.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	Továbbra is üdvözljük, hogy a megye fejlesztésének stratégiai céljai között megjelenik a Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése, mely először utalt a koncepcióban arra, hogy „az egészségügyi alap-, és járóbeteg szakellátások fejlesztése kiemelt cél. Fontos, hogy ezzel együtt járjanak a szemléletformálási programok, prevenciók akciók, helyben igénybe vehető szűrések megszervezésével”, továbbá arra, hogy az egészségügyi, valamint az oktatási-, szociális ellátás, a bölcsődék és kulturális szolgáltatások megfelelő színvonalú, együttműködésen alapuló és ésszerű kapacitás-elosztást biztosító működtetése elsődleges feladat.”. Továbbra is javasoljuk azonban, hogy ugyanezen elképzelések jelenjenek meg -különösen -A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása, valamint A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése célok alatt is.	nem	A hivatkozott cél tematikus célként jelenik meg a stratégiai célok rendszerében, így területi megkötés nélkül, a megye teljes területén érvényesítendő. A térségi (al)központokra, valamint a belső periférikus térségekre vonatkozó célok területi célok, amelyek ezek térségek speciális helyzetükből adódó, terület-specifikus beavatkozásokat támasztanak alá.
96.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	A sport ágazati elképzelések jelenléte a programban A koncepció kapcsán is sajnálatosnak tartottuk, és a program kapcsán is jelezni kívánjuk, hogy abban a sport szektorális célrendszer - egy-két, elsősorban ágazatközi említésétől eltekintve - szinte egyáltalán nem jelenik meg.	igen	A további javaslatokkal a programot kiegészítettünk.
97.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	Prioritások A Humán közszolgáltatások fejlesztése c. III. prioritás ennek megfelelően - sajnos - szintén nem tartalmaz utalást a sportcélú fejlesztésekre. A 3.1. Oktatási rendszerek fejlesztése, valamint a 3.2. Egészség-ügyi ellátórendszerek fejlesztése c. intézkedések kapcsán a program – álláspontunk szerint túl általánosan fogalmazza meg fejlesztési tartalmait (pl. óvoda-fejlesztések, közoktatási intézmények fejlesztése, megelőző, preventív intézkedések), melyből nem derül ki azok – elsősorban - TOP Pluszhoz kapcsolódó részletes tartalma. A fentiek mentén továbbra is fejlesztésre és tovább gondolásra javasoljuk a Programot, tekintve, hogy abban – hasonlóan a koncepcióhoz - szinte semmi sem utal arra, hogy a megye a helyi humán fejlesztések szintjén tervezné a lakossági fizikai aktivitás növelését támogató sportélet fejlesztését. Továbbra sem jelenik meg ugyanis az eszközrendszer, a részletek, konkrétumok szintjén pedig a programban szinte sehol sem található utalások a potenciális intézkedések, beavatkozások köré-re, volumenére. Szükségesnek tartjuk ezért, hogy a kohéziós politikához, így a Területi- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz, mint az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+), valamint Magyarország társfinanszírozásában megvalósuló programhoz való közvetlen kapcsolódás megteremtése érdekében a program legalább az alábbiak szerint, részletesebben fejtsse ki, illetve egészítse ki a megyében megvalósítani tervezett, releváns beavatkozások körét: • kisgyermekkorai, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok - mivel a nevelési-oktatási intézmények óvodai szintjén kiemelten fontos a mozgásfejlesztés és - tanítás, és nem csupán az infrastruktúra fejlesztése, hanem a pedagógusok felkészítése és a programok megvalósítása is elsődleges – javasolt programrész: III. prioritás, óvodai fejlesztések	igen	Az óvodai fejlesztéseket kiegészítettük a kisgyermekkorai, óvodai mozgásfejlesztést célzó programokkal.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
98.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	• a végzettség nélküli iskolaelhagyás érdekében az általános iskolai oktatás iskolán kívüli eszközökkel történő kiegészítését támogató sportprogramok (kiemelten a helyi sportszervezetek hazai sportszövetségek intézményi és egyesületi programjaiba való bekapcsolódását ösztönző kezdeményezések) -mivel a VMOP tervezetten a helyi sportszervezetek által az iskolához kapcsolódóan megvalósított, de iskolán kívüli projekteket támogatja majd, míg a HOP az iskolai projekteket –javasolt programrészt: III. prioritás, közoktatási intézmények fejlesztése, vagy megelőző, preventív intézkedések	igen	A közoktatási intézmények fejlesztését kiegészítettük az iskolai vagy iskolai rendszeren kívüli sportprogramok feltételrendszerének fejlesztésével.
99.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	• a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek) -javasolt programrészt: III. prioritás, megelőző, preventív intézkedések	igen	A megelőző, preventív intézkedéseket kiegészítettük.
100.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	Javasoljuk, hogy e körben a létesítmény és programfejlesztések kapcsán a koncepcióban kiemelten jelenjen meg a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató, komplex sportinfrastruktúra fejlesztése is	igen	A megelőző, preventív intézkedéseket kiegészítettük.
101.	EMMI Sportért Felelős Államtitkárság	Kérjük továbbá, hogy a fent megjelölt intézkedések kapcsán potenciális kedvezményezettként kerüljenek feltüntetésre a sportról szóló 2004. évi I. törvény szerinti sportszervezetek és sportszövetségek is.	igen	A potenciális kedvezményezetti kört kiegészítettük.
102.	EMMI Európai Unió Fejlesztéspolitikáért Felelős Államtitkárság	A Vas Megye Területfejlesztési Programban a foglalkoztatáspolitikai beavatkozásoknál szerepel az EFOP Plusz forrásmegjelölés, melynek javítása szükséges, tekintve, hogy a foglalkoztatáspolitikai beavatkozások fejlesztése a TOP Plusz mellett a GINOP Pluszból történik. Javasoljuk a beavatkozások esetében a forrásmegjelölést a www.palyazat.gov.hu honlapon frissített szakmai tartalommal megjelölt EFOP Plusz, GINOP Plusz alapján felülvizsgálni.	igen	Az EFOP Plusz forrásmegjelölést GINOP Pluszra módosítottuk.
103.	Herman Ottó Intézet	38. oldal: „6.1. Várható operatív programok” fejezet első mondata: ”A nemzeti fejlesztéspolitika céljaira és beavatkozásaira rendelkezésre álló mintegy 10.500 mrd Ft forrást a jelenlegi – még társadalmi egyeztetésen levő – tervek szerint az alábbi hét operatív programon keresztül kívánja Magyarország teljesíteni:” A felsorolásnál nyolc operatív program neve olvasható: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, MAHOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, VOP Plusz, KEHOP Plusz). - Javasoljuk az ellentmondás feloldását.	igen	Az operatív programokra vonatkozó részeket egyértelműsítettük és frissítettük.
104.	Herman Ottó Intézet	39. oldal: „6.1. Várható operatív programok” Az „Operatív Programok keretei (milliárd Ft)” című kördiagram 6 különböző színű körcikken ábrázolja a keretösszeg tervezett felosztását, alatta a jelmagyarázatánál 5 színhez tartozó operatív programnév olvasható. - A zöld szín magyarázata hiányzik, javasoljuk megjelenítését.	igen	Az operatív programokra vonatkozó részeket egyértelműsítettük és frissítettük.
105.	Herman Ottó Intézet	47. oldal: „2.1. Európai uniós támogatás felhasználásával tervezett programok” A fejezet cím alatti első mondat: „Vas megye fejlesztési elképzeléseinek finanszírozási hátterét az a hét operatív program adja, melyek a 2021-2027-es finanszírozási periódusban a támogatások forrásallokációjának fő gerincét alkotják az alábbiak szerint:” A felsorolásnál a következő nyolc operatív program neve olvasható: DIMOP Plusz, EFOP Plusz, MAHOP Plusz, IKOP Plusz, GINOP Plusz, TOP Plusz, VOP Plusz, KEHOP Plusz. - Javasoljuk az ellentmondás feloldását.	igen	Az operatív programokra vonatkozó részeket egyértelműsítettük és frissítettük.
106.	Herman Ottó Intézet	Természetvédelem: 27. oldal: „3.4. IV. prioritás –Egészséges, fenntartható települések” 4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése Az intézkedés a klímaváltozás hatásaira való felkészülés jegyében, a csapadékvíz-gazdálkodási rendszerekkel kapcsolatos fejlesztésként záportározók, víztározók létesítését javasolja. Véleményünk szerint ezen létesítmények tervezése aktuális és megalapozott. Egy-egy ilyen beavatkozás során azonban figyelembe kell venni a természetmegőrzési szempontból fontos területek, pl. Natura 2000, országos vagy helyi védettségű területek érintettségét és a beavatkozásokat úgy tervezni, megvalósítani, hogy ezek ne sérüljenek. - Javaslat: a záportározók tervezését megelőzően konzultációt javasolunk a területileg illetékes nemzeti park igazgatósággal.	nem	Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
107.	Herman Ottó Intézet	<p>4.2. intézkedés: Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása</p> <p>Az intézkedés keretében a terv előirányoz települészöldítési programot, amelynek keretében meglévő zöldterületek fejlesztését és újak létesítését tervezik, település fásítási programok keretében.</p> <p>Ezekkel kapcsolatban a következő javaslatokat tesszük:</p> <p>a) a zöldterület fejlesztési beavatkozások során, szakmai szervezetekkel konzultálva javasolt figyelembe venni a biológiai sokféleség megőrzését szavatoló szempontokat. Pl.: gyepterületek kaszálásának időzítése, ütemezése; beporzó-barát lágyszárúak telepítése.</p> <p>b) a település fásítási programok esetében kiemelten javasolt kizárólag őshonos fajok ültetése.</p> <p>c) Az intézkedésben szerepel lakosságra, fiatalokra fókuszáló szemléletformáló rendezvények, programok megvalósítása. A terv szövege nem tér ki rá, ezért javasoljuk, hogy ez a releváns állami és civil szervezetek bevonásával történjen, amely elősegíti a programok szakmai tartalommal való megtöltését és változatosságát. Továbbá javasolt a citizen science programok népszerűsítése az intézkedés keretén belül.</p>	részben	A 4.2 (Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük a természetvédelmi, ökológiai szempontok érvényesítésének igényével. A lehetséges kedvezményezettek körét kiegészítettük az állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok és intézmények, valamint a non-profit szervezetek szerepeltetésével.
108.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>A 26 oldalon 3.4. fejezetnél a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatban fenntartjuk a koncepcionál adott észrevételeinket, miszerint tájba illesztési és a természeti potenciálra alapozó turizmus-fejlesztési szempontból aggályosnak tartjuk a szélérőművek létesítését, ezért javasoljuk azon területek meghatározását, ahol a létesítés kizárt.</p> <p>Ugyanitt a hulladékkezeléssel összefüggésben fontosnak tartjuk a zöldhulladék kezelését és a közösség számára elérhető visszaforgatását (komposztálás).</p> <p>Szintén ehhez a fejezethez javasoljuk, hogy az aprófalvas települések (Vasi-hegyhát) szennyvízkezelésének és a csapadékvíz elvezetésnek megoldását. A szennyvízkezelésnél az alternatív, természetközeli technológiákat javasoljuk elsősorban támogatni.</p>	igen	<p>A klímavédelmi célok érdekében a megújuló energiaforrások részarányának növelése a hazai energiamixben kiemelt célnak tekinthető, melynek érvényesüléséhez - kellő körültekintés mellett - a szélérőművek is jelentősen hozzá képesek járulni. Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi és tájképvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.</p> <p>A 4.1 intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását kiegészítettük a zöldhulladék visszaforgatásának elősegítésére vonatkozó utalással. Az intézkedés szennyvízkezelésre vonatkozó beavatkozásának leírását pontosítottuk az észrevételnek megfelelően.</p>
109.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>A 30. oldalon a 5.3. pontban jelzett közlekedésbiztonsággal kapcsolatban a tapasztalat az, hogy elsősorban Szombathelyen a jelen kerékpárút felfestések nem ez irányba mutatnak. Ez különösen elmondható a két sárga nyíllal együtt jelölt sárga kerékpár felfestések esetében, melyek a KRESZ 18. § (9) bekezdése szerint csupán jelzik a kerékpárosok részére az úttesten történő haladásra ajánlott útfelületeket.</p> <p>Szintén ezen az oldalon az 5.4. pontban tervezett intézkedések kiegészítését javasoljuk annyiban, hogy a Sárvár-Sótonykerékpárút Kámig legyen tervezve, hiszen akkor már Sárvár irányából is elérhető lesz a Jeli Arborétum és csatlakozhat a Rum-Kám (Jeli)-Vasvár kerékpárúthoz. Kám település központja lehetne egy megállóhelynek.</p>	nem	<p>Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a műszaki elvárások a vonatkozó előírások (kerékpárgorgalmi létesítmények esetében a vonatkozó utógyműszaki előírások) figyelembevételével, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.</p> <p>A Program az 5.4 intézkedésben szereplő települések közötti szakaszokat Vas Megye Kerékpárgorgalmi Főhálózati Tervének javaslatainak megfelelően, az abban szereplő szakaszok szerepeltetésével tartalmazza.</p>
110.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>A 35. oldalon az érintett államigazgatási szervek felsorolásánál a környezetvédelmi szerv megnevezését pontosítani szükséges: Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály.</p>	igen	A hivatkozott felsorolást javítottuk.
111.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>Az 56. oldal K+F bázis bővítése sorában a megyei területrendezési terv 3.11.1. melléklete alapján Szombathelyen kívül javasoljuk kiegészíteni a fejlesztési terület minimum az Innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett településekkel: Bük, Sárvár, Vasvár, Körmen, Szentgotthárd. Egyrészt a K+F az innovációs folyamata részeként értelmezhető, másrészt az eddig megjelent pályázatok nagy része is K+F+I-re lett meghatározva.</p>	igen	Az észrevételt az 1.3 intézkedés területi specifikumainak módosításával átveztük.
112.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>Az 59. oldal 2.2. pontja szerinti szálláshelykapacitás fejlesztéssel kapcsolatban fontosnak tartjuk a már meglévő (esetleg korábban is szállás funkciót tartalmazó) épületek újra hasznosításának hangsúlyozását, melyek elősegítik az élhető környezet biztosítását is azzal, hogy nem újabb zöldterületek vagy zöldfelületek kerülnek beépítésre. Általában célszerűbbnek tartanánk új épületek építése helyett a meglévő „felhagyott” épületállomány használatát elősegítő programok meghatározását. Ezen cél megvalósítása érdekében az adott települési önkormányzatnak is jelentős szerepe van az újrahazsnosítás elősegítésében a beruházókkal történő kölcsönös együttműködés révén.</p>	igen	A 2.2 (Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése) intézkedést kiegészítettük a korábban is hasonló funkciót betöltő, használaton kívüli épületek hasznosításának igényével.
113.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>A 65. oldal 3.3. pontjával kapcsolatban szintén lehetőséget látunk kastélyok, kúriák, önkormányzatok örökségvédelem alatt álló épületeinek új funkcióval történő megtöltésére, bővítésére.</p>	igen	A 3.3 (Szociális ellátórendszerek fejlesztése) intézkedés leírását kiegészítettük az alulhasznosított kastély- illetve kúriaépületek fejlesztésének igényével.
114.	Vas Megyei Kormányhivatal	<p>A 67. oldal Fekvőbeteg-ellátás korszerűsítése sorban a területi hatály tekintetében a „térsgközpont települések” nem értelmezhető – járások központjaira gondolt a készítő, vagy azon településekre, ahol meglévő kórház működik, akár a megyei kórház fiilijaként?</p>	igen	A hivatkozott megfogalmazást pontosítottuk.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
115.	Vas Megyei Kormányhivatal	A 70. oldal 4.1. pont szerinti hulladékgazdálkodással kapcsolatban fontosnak tartjuk nem csak az újrahasznosítható hulladékfeldolgozásának megoldását, fejlesztését, hanem az égetési tilalmak bevezetésével a fokozottan jelentkező zöldhulladék, közte a pl. gombás fertőzöttség miatt korábban égetendő nyesedékek kezelésének biztosítását is új zöldhulladék/komposztáló udvarok létesítésével.	igen	A 4.1 intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását kiegészítettük a zöldhulladék visszaforgatásának elősegítésére vonatkozó utalással.
116.	Vas Megyei Kormányhivatal	A 71. oldal 4.4. Okos településekkel kapcsolatban véleményünk az, hogy nem elegendő azt a központi funkciót betöltő városokra alkalmazni, hanem közvetlen vonzaskörzetükre is szükséges, főként, ha annak központra gyakorolt negatív hatásait szeretnénk csökkenteni. (pl. közösségi közlekedés elősegítésével). A felsorolt rendszerekkel, szolgáltatás fejlesztésekkel kapcsolatban ezekben az esetekben fontos a települések közös tervezése, gondolkodása.	igen	A 4.4 intézkedés (Okos települések) beavatkozásainak leírását, valamint területi hatályát kiegészítettük a városok vonzaskörzeteivel.
117.	Vas Megyei Kormányhivatal	A véleményezendő dokumentációban – általunk – észlelt elütések: A 10. oldalon elütés van az „azegypólusú” szóhasználatban. A 22. oldal üres. A 3.4. fejezetnek a „A prioritás indoklása 6. pontjában” elírások szerepelnek, melyek helyesen „szemléletformálás (1. sor) és „szélesebb” (3. sor)	igen	A hivatkozott elütéseket javítottuk.
118.	Vas Megyei Kormányhivatal	A R. 3. melléklet 2.1. f) pontja szerinti tervezéskísérő eljárásokon kívül a dokumentációból hiányzik a 2.2. pont cb) pont alapján az egyéb nemzetközi támogatással megvalósuló programok ismertetése, vagy hiányának kifejtése, a 2.2. dg) pont alapján a teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása és a 2.2. e) pont szerint a megyei operatív programnak a megye felelősségén túlmutató fejlesztési igényeinek leírása.	részben	A nemzetközi támogatással megvalósuló programok ismertetése szerepel az igénybe vehető EU-s források bemutatását célzó 6.1 fejezetben. A teljesítés-igazolás követelményrendszerének kialakítása vonatkozásában megjegyezzük, hogy a Program kidolgozásához a Pénzügyminisztérium által közreadott útmutató alapján "a fejezet bemutatása abban az esetben szükséges, amennyiben a területfejlesztési tervdokumentumban hazai finanszírozású fejlesztések is megjelennek. Így a Tftv. 11. § bb) pontja alapján a megyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat dönt a hatáskörébe utalt fejlesztési források felhasználásáról. Az ehhez kapcsolódó teljesítés igazolási követelményrendszer bemutatása szükséges. A megyei önkormányzat és a fővárosi önkormányzat részéről ez megyei, illetve fővárosi specifikumokkal kiegészíthető. Alapvetően a korábbi hazai célleírások lebonyolítási rendszerének bemutatása szükséges ebben a fejezetben." A megyei önkormányzat a korábbi hazai célleírásokhoz hasonló jellegű és volumenű források felett jelenleg nem rendelkezik. A megyei operatív programnak a megye felelősségén túlmutató fejlesztési igényeinek leírása közvetett módon az egyes prioritások összefoglaló táblázataiban foglalt lehetséges finanszírozási források megjelölésén keresztül jelenik meg. Azon intézkedések, amelyek esetében ágazati operatív programok kerültek megjelölésre, a megye felelősségén túlmutató fejlesztési igények tekintendők. Az Európai uniós támogatás felhasználásával tervezett programok c. fejezetet az észrevételnek megfelelően kiegészítettük.
119.	Vas Megyei Kormányhivatal	A 7 operatív program megfelel a fejlesztési prioritásoknak. Különösen támogatható, hogy az Intézkedések célterületei között szerepel a környezetipar: a környezethasználatokkal összefüggő környezetvédelmi, környezetgazdálkodási tevékenységeket, intézkedéseket megalapozó, megvalósító, innovatív műszaki-biológiai technikák és technológiák gyakorlati alkalmazása a fenntartható fejlődés érdekében.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
120.	Vas Megyei Kormányhivatal	A dokumentum célkitűzéseit, prioritásait, mint például a „Zöldebb Karbonmentes Európa”, a „Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése” vagy a klímaváltozáshoz való adaptáció, amelyek igazodnak a lezáruló tervezési ciklus irányelveihez, helyesnek tartjuk.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
121.	Vas Megyei Kormányhivatal	A vízbiztonság növelése érdekében a vízbázisok vízgyűjtő területeinek a védelmét előtérbe kell helyezni. A vízgyűjtő területeken a vízminőséget veszélyeztető szennyező tevékenységeket fel kell számolni. Vízbázisvédelmi szempontból és közegészségügyi-járványügyi érdekből a még nem csatornázott településeken meg kell oldani a keletkező szennyvíz zárt rendszerű gyűjtését, elvezetését és végleges ártalmatlanítását. Elsődleges megyei érdeknek tartjuk, hogy valamennyi csatornázatlan település vonatkozásában a vízvédelmi előírások betartása a földrajzi környezet, a lakosságszám stb. paraméterek figyelembevételével záros időn belül a konkrét fejlesztési megoldások megfogalmazódjanak és megvalósuljanak.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A program 4.1 intézkedése (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) tartalmazza a szennyvízkezelés megoldása érdekében megfogalmazott beavatkozásokat, amelyek forrásigényét 35 milliárd Ft-ban határozza meg.
122.	Vas Megyei Kormányhivatal	A programban pozitívum, hogy a szennyvízkezelés (a szennyvíz elvezetésének és tisztításának fejlesztése) prioritásként jelenik meg a 2000 alatti létszámú települések esetében is. A nagyobb települések szennyvízelvezetése és tisztítása jórészt megoldott, a program azonban említést tesz a meglévő, részben már elavult rendszerek korszerűsítésének, valamint kapacitáshiányának enyhítésének szükségességéről is.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
123.	Vas Megyei Kormányhivatal	A szennyvízelvezető és kezelő rendszerek biztonságos és hatékony üzemeltetése szempontjából fontosnak tartjuk az elválasztott rendszerű csatornahálózat kiépítését, a csapadékvíz hatékony elvezetését. A települések csapadékvíz-elvezető hálózatának fejlesztése, karbantartása, az elvezetés lehetőségének biztosítása szükséges a bel- és külterületi szakaszok rendszeres mederkotrásával, tisztításával.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
124.	Vas Megyei Kormányhivatal	A vízvédelmi és turisztikai szempontból kiemeljük a természetes fürdőhelyként szolgáló felszíni vizek védelmét, és szorgalmazzuk a megfelelő infrastruktúra kiépítését és az aktív turisztikai attrakciók fejlesztését. Szajk üdülőterület csatornázásának fejlesztése a fürdővíz vízminőségének hosszútávú biztosítása érdekében.	igen	A 2.1 intézkedés (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) leírását kiegészítettük a természetes fürdőhelyek vízminőségvédelmére vonatkozó szempontokkal.
125.	Vas Megyei Kormányhivatal	Közegészségügyi-környezetvédelmi szempontból az illegális hulladéklerakók, -helyek felszámolását meg kell oldani, továbbá szükséges biztosítani a szelektív hulladékéltelvezés lehetőségét.	igen	A 4.1 intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását kiegészítettük az illegális hulladéklerakás visszaszorítására vonatkozó utalással.
126.	Vas Megyei Kormányhivatal	Kiemelten támogatjuk a minőségi egészségügyi szolgáltatások hozzáféréseinek biztosítását, különös tekintettel a megelőző, preventív beavatkozások elérhetőségének biztosítására, a betöltetlen praxisok kérdéskörének megoldására, valamint a klímaváltozásból adódóan az egészségügyi ellátórendszer alap és fekvő beteg intézményeire háruló feladatok teljesítésére.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
127.	Vas Megyei Kormányhivatal	Az éghajlatváltozás kérdésköre az egész lakosság részéről alkalmazkodást igénylő magatartásformák gyakorlását is jelenti; ezekhez többek között egészségfejlesztési programok támogatására lenne szükség. A probléma munkavédelmi szempontból sem elhanyagolható, számolni kell a munkahelyek támogatásával, pl. munkaidő kedvezmény, munkabeosztások ésszerűsítése, klimatizált belső terek kialakítása, stb.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A 3.2 intézkedés keretében tervezett preventív jellegű beavatkozások, továbbá a 4.2. intézkedés keretében tervezett, klímaváltozással kapcsolatos felkészüléssel összefüggő szemléletformálási akciók megfelelnek az észrevételben megfogalmazottaknak.
128.	Vas Megyei Kormányhivatal	Az emberi egészség védelme érdekében a fásítások, növénytelepítések során előtérbe kell helyezni az allergént nem termelő növényfajok telepítését, a zöldterületek parlagfű mentesítését, rendszeres gondozását, többek között fűnyírását. Az egészséges életmód megvalósítása szempontjából fontosnak tartjuk az egész éven át üzemelő uszodák elérhetőségének biztosítását.	igen	A 4.2 (Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük a természetvédelmi, ökológiai szempontok érvényesítésének igényével. A dokumentum 3.2 (Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése) egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése c. intézkedésének leírását kiegészítettük a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató, komplex sportinfrastruktúra fejlesztésével.
129.	Vas Megyei Kormányhivatal	Fontosnak tartjuk a gyermekek számára az egészséges környezetet biztosító intézmények, játszótérek kialakítását, működését, a hiányosságok felszámolását.	igen	A dokumentum 3.2 (Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése) egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése c. intézkedésének leírását kiegészítettük a lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató, komplex sportinfrastruktúra fejlesztésével.
130.	Vas Megyei Kormányhivatal	A megújuló energiaforrások kiaknázása, felhasználásának növelése tekintetében a napenergia, a szélenergia, kisebb jelentőséggel a geotermikus energia és a biomassza hasznosítása a megyén belüli területi, természeti adottságokhoz igazodóan - a már elindult folyamatokat követve – továbbra is preferálandó. Ezt az elvet a szálláshelyek energetikai korszerűsítése és a közszolgáltatások klímabarát fejlesztése során fokozottan figyelembe kell venni.	igen	Jóllehet a megújuló energiaforrások hasznosítása, mint horizontális cél megjelenik a Program alapját képező megyei területfejlesztési koncepció célrendszerében, de a 2.2 intézkedés, valamint a III. prioritás elérhető céljainak leírását kiegészítettük a fenntarthatósági célok, így a megújuló energiaforrások hasznosítására vonatkozó követelményekkel.
131.	Vas Megyei Kormányhivatal	A városok közötti úthálózatok fejlesztése, a települések megközelíthetőségének javítása, térségi úthálózatba történő bekötése fontos cél. Ide sorolható települést, településeket elkerülő utak építése is, a meglévő utak nagy forgalma miatt a lakóterületeken keletkező zaj, por- és rezgésterhelés csökkentése. Ide értendők olyan ipari, logisztikai területek megközelítését szolgáló közútfejlesztések is, melyek gazdaságélénkítő szerepe kimutatható.	igen	Az 5.2 intézkedés leírását kiegészítettük a települések belterületi, önkormányzati fenntartásban álló úthálózatának korszerűsítésére tekintetében, többek között a lakóövezetek és iparterületek közötti elérhetőség javítása érdekében.
132.	Vas Megyei Kormányhivatal	A közlekedésfejlesztési célokkal egyetértünk, hiszen azok a turisztikai célokon túl az ingázók számára is előnyökkel járnak. Amennyiben a közösségi közlekedés népszerűsítése sikerrel jár, a csökkenő személygépjármű forgalom levegőtisztaság-védelmi, zajvédelmi szempontból előnyös változást fog jelenteni a megyében. A kerékpárút-hálózat fejlesztése szintén a közlekedésből eredő légszennyezettség mértékének csökkenését eredményezheti.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
133.	Vas Megyei Kormányhivatal	Átfogó és horizontális célként meghatározott a természeti értékek fenntartható hasznosítása, a fenntartható környezet- és tájhasználat, amely teljes összhangban van a táj- és természetvédelmi elvárásokkal.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
134.	Vas Megyei Kormányhivatal	A célok között megfogalmazásra került helyi mezőgazdasági, élelmiszeripari termékek előállítása, olyan gazdasági cél, amely pl. az Őrség esetében még további vonzerővel, turisztikai előnyökkel (falusi turizmus, gasztraturizmus, helyi piacok fejlesztése) is jár.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
135.	Vas Megyei Kormányhivatal	A vízi-, horgászturizmus, vadászati turizmus a védett és Natura 2000 területeken csak a területek kezelési tervével összhangban fejleszthetők, hiszen ott a természeti értékek védelme elsőbbséget élvez.	igen	A 2.1 intézkedés tekintetében az aktív turisztikai beavatkozások leírását kiegészítettük a fenntarthatósági szempontokra, a természeti értékek túlterhelésének elkerülésére vonatkozó utalással.
136.	Vas Megyei Kormányhivatal	Az innovációs beruházásoknál kiemelten kell ügyelni arra, hogy a beruházási helyszín tájvédelmi övezethez tartozik-e, illetve vizsgálni kell a hazai vagy nemzetközi jogszabálynak való megfelelést természetvédelmi oltalom alatt álló terület, érték, országos ökológiai hálózat (magterület, ökológiai folyosó és puffer terület) övezete vonatkozásában.	nem	Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
137.	Vas Megyei Kormányhivatal	A program része kell, hogy legyen a városi környezetfejlesztést, a városok megújulását, a rozsdáövezetek (köztük az átalakuló használatú területek) helyreállítását és szennyezésmentesítését a légszennyezettség csökkentését célzó intézkedések, valamint a zajcsökkentési intézkedések.	részben	Az 1.1. intézkedés (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) termelő infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó beavatkozásait kiegészítettük a használaton kívüli, barnamezős fejlesztések előnyben részesítésére vonatkozó szempontokkal.
138.	Vas Megyei Kormányhivatal	Javasoljuk, hogy a műemlék épületek hosszú távú hasznosítása váljon kiemelt kérdéssé a területfejlesztések esetében, a pályázati prioritásoknál és a szolgáltatásfejlesztéseknél egyaránt, továbbá a potenciális kedvezményezettek körében kapjon helyet a magántulajdonban lévő műemléki épületek megóvása, fejlesztése is.	igen	A 2.2 (Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése) intézkedést kiegészítettük a korábban is hasonló funkciót betöltő, használaton kívüli épületek hasznosításának igényével.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
139.	Agrárminisztérium	Amennyiben Natura 2000 területet vagy országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területet is érint a Tervezet a vonalas létesítmény fejlesztések esetében, akkor vizsgálni szükséges, hogy ez az érintettség hogyan lehet minél kisebb, illetve milyen alternatív megoldások, elkerülések jöhetnek szóba. Abban az esetben, ha a tervezett vonalas létesítményeket mindenképpen szükséges Natura 2000 területen vezetni, az engedélyezési eljárásban pontosan fel kell tárnunk, hogy mi az a kényszerítő közérdek, amely a Natura 2000 területen keresztül történő vonalvezetést indokolja. Kizárólag a hatályos magyar jogszabályi követelmények, az Európai Tanács 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelvének és az irányelv 6. cikkelyének útmutatója alkalmazásával lehet ilyen jellegű beavatkozás a nevezett területen. Már a tervezés korai szakaszában szükséges ezeket a konfliktusokat kezelni, mert az uniós finanszírozásnak alapfeltétele az uniós feltételek betartatása, a hazai engedélyezési eljárástól függetlenül is, ezért célszerű erre idejében felkészülni. Különösen fontos figyelembe venni, hogy az Európai Unió által finanszírozott beruházások esetén – a legutóbbi gyakorlat alapján – a pályázatok elbírálásánál az Európai Bizottság a területi érintettség meghatározásánál nemcsak a közvetlen érintettséget vizsgálja, hanem széles pufferzónával határozza meg azt a területrészt, amelyre a vonalas létesítmény hatással van, így az érintett Natura 2000 területeket is. Fentiekre figyelemmel, javasolt előzetes egyeztetés céljából már a tervezési folyamat elején megkeresni a területileg érintett nemzeti park igazgatóságot.	nem	Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
140.	Agrárminisztérium	Támogatom a helyi feldolgozottságú élelmiszer-előállítás ösztönzését, és egyetértek azon törekvésekkel, amelyek segítik a helyi értékesítési csatornák fejlesztését, a helyi piacok, a beszerzési kapcsolatok kialakítását, továbbá a helyi szolgáltatások igénybevétele, szinkronban a helyi termékek előállításának, feldolgozásának elősegítésével, a hozzá kapcsolódó infrastrukturális-, valamint eszközberuházásokkal. A Kormány célkitűzéseivel összhangban fontosnak tartom a helyi, minőségi élelmiszer-alapanyagok közétkeztetésben történő volumenének növelését annak érdekében, hogy a nagy és közepes méretű cégek mellett a kistermelők és családi gazdaságok is beszállítói szerepet kapjanak. A közétkeztetés biztos felvevőpiacot jelenthet, illetve jelentős mértékben hozzájárulhat a kistermelők és családi gazdaságok pozíciójának erősödéséhez. A helyi piacok fejlesztésével párhuzamosan célként kell, hogy megfogalmazódjon a közétkeztetéssel foglalkozó tálaló- és főzőkonyhák infrastrukturális korszerűsítése is.	igen	Az 1.4.(Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése) intézkedés leírását kiegészítettük a helyi élelmiszer-alapanyagok közétkeztetésben történő volumenének növelésére vonatkozó igénnyel.
141.	Agrárminisztérium	Meglátásom szerint a Tervezetnek a megyei gazdaságfejlesztéssel foglalkozó részeit erősíteni lehetne az alábbi témakörökkel: az erőforrások takarékos és hatékony használata; a környezetvédelmi ipar; a környezettechnológia; az elérhető legjobb technika (BAT) és a környezetirányítási és vezetési rendszerek bevezetése.	részben	Az 1.1 intézkedés (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) esetében a termelő infrastruktúra fejlesztését célzó beavatkozások leírását kiegészítettük a legjobb elérhető technológiák előnyben részesítésének, valamint a vállalatirányítási és minőségbiztosítási rendszerek bevezetésének igényével.
142.	Agrárminisztérium	Álláspontom szerint a Tervezet erdőkre és erdőgazdálkodásra vonatkozó megállapításai helytállóak, javításra nem szorulnak, azonban a Tervezet – tekintve a megye erdőszültségét (amely 2019-ben 29,5 % volt) és erdeinek minőségét – nem tárgyalja jelentőségének megfelelő mélységben a megye erdeit, illetve a bennük rejlő lehetőségeket. A turizmusban és a klímaváltozás hatásainak enyhítésében is fontos szerepük lehet az erdőknek, amelyet egyáltalán nem említ a Tervezet. További lehetőségek rejlenek a településfásításokban és az erdőtelepítésekben is, amelyek szintén kimaradtak a Tervezetből. Nem ejt szót a Tervezet a Nemzeti Erdőstratégiáról és a Településfásítási Programról sem, pedig ezek egyes célkitűzései megtalálhatóak a Tervezet prioritásai között, sőt a Településfásítási Program támogatást nyújt a tízezer fő alatti települések fásításához. Javasolom a Tervezet felülvizsgálatát a fent ismertetett hiányosságok figyelembevételével, továbbá az alább részletezett kiegészítések megtételét.		A 4.1 (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük az erdőtelepítéssel.
143.	Agrárminisztérium	Vas megye hivatalos honlapjáról letölthető az idei év májusában elkészült területi hatásvizsgálat (a továbbiakban: THV), amely az AM által 2021 márciusában véleményezett „Vas Megye Területfejlesztési Konceptiója” (a továbbiakban: Konceptió) című dokumentumhoz kapcsolódik. A jelenleg véleményezés alatt álló Tervezetre vonatkozó THV a megye honlapján nem található, ezért ennek pótlása feltétlenül szükséges. Tekintettel arra, hogy a THV munkarészt a Konceptióval együtt nem volt lehetőség véleményezni, erre vonatkozóan jelen válaszlevelemben fogalmazok meg észrevételeket.	igen	A területfejlesztési program területi hatásvizsgálata elkészült, a dokumentum végleges változatához csatolásra kerül.
144.	Agrárminisztérium	A THV tartalomjegyzéke a környezeti értékelés tartalomjegyzékét tartalmazza, [melyet az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet szabályoz] ugyanakkor az 5. oldalon lévő „Előzmények” fejezet az alábbiakat írja: „A vállalkozó feladata a területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 9. melléklete alapján a területi (környezeti, társadalmi és gazdasági) hatásvizsgálat elkészítése.” Kérem a fentiek alapján a szöveg javítását.	nem	Jelen dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A hatásvizsgálat a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletben foglaltak figyelembevételével készült.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
145.	Agrárminisztérium	A THV igen sok – helyenként szó szerinti – szövegismétlődést tartalmaz a Konceptióból, melyektől a dokumentum hossza is jelentőssé válik, ugyanakkor többletinformációt nem hordoz. Javasolom, hogy a THV minél rövidebben mutassa be a Konceptiót, mint ahogyan azt a fejezet címe is mutatja: „2. A koncepció rövid ismertetése”, ne pedig 26 oldal terjedelemben, amely így a THV egynegyedét teszi ki.	nem	Jelen dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A megyei területfejlesztési koncepció dokumentumcsomagja (a területi hatásvizsgálattal és egyéb mellékletekkel együtt) a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került.
146.	Agrárminisztérium	Hasonlóan célszerűnek tartom rövidíteni a „3.4 A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a koncepcióval összefüggésben lévő elemeinek ismertetése” című fejezetet, mely az 52-77. oldalig tart.	nem	Jelen dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A megyei területfejlesztési koncepció dokumentumcsomagja (a területi hatásvizsgálattal és egyéb mellékletekkel együtt) a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került.
147.	Agrárminisztérium	A Tervezet 4. oldalán, az „1.1. A tervezési folyamat leírása” című pont első bekezdésében kérem a jogszabályi hivatkozás javítását az alábbiak szerint. „Vas megye területfejlesztési koncepciójának aktualizálását követően megtörtént a megyei fejlesztési program aktualizálása, összhangban a területfejlesztési programok tartalmi követelményeit, így tematikáját meghatározó 218/2009-es (X. 6.) kormányrendelet 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival.”	igen	A hivatkozott szövegrész pontosítását elvégeztük.
148.	Agrárminisztérium	A Tervezet 20. oldalán, a „2.2.3. Szomszédos megyékkel való célok, fejlesztések összehangolása” című pontban foglaltak szerint a megyében tervezik Celldömök központtal egy GEOPARK kialakítását. Ehhez kapcsolódóan felhívom a figyelmét a Tervezet készítőinek a Magyar Geopark Bizottság, valamint a természetvédelemért felelős miniszter által elfogadott „A magyarországi nemzeti geoparkok szakmai koncepciója” című dokumentumra, mely összefoglalja a geoparkokkal és alapításukkal kapcsolatos szakmai alapokat és kereteket. A dokumentum az alábbi internetes oldalon érhető el: http://termeszetvedelem.hu/_user/browser/File/Geopark/Nemzeti%20Geopark_Koncepci%C3%B3.pdf		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
149.	Agrárminisztérium	A Tervezet 21. oldalán a következő kiegészítéseket kérem. A „2.1. Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése” című pontban az erdei turizmus, „A program lebonyolításban közreműködő szereplők” című sorban pedig a Szombathelyi Erdészeti Zrt. feltüntetését kérem. A Szombathelyi Erdészeti Zrt. 47.000 ha területen, a megye legnagyobb erdőgazdálkodója, így kiemelt szerepe lehet az erdei turizmus infrastruktúrájának fejlesztésében és fenntartásában.	igen	A 2.1. intézkedés keretében tervezett beavatkozások körét kiegészítettük az erdei turizmusra történő hivatkozással. A 4.2 intézkedés lehetséges kedvezményezetti körét kiegészítettük az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
150.	Agrárminisztérium	A Tervezet 26. oldalán, a „4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása” című pontban a felsoroltak mellett kérem az erdőtelepítés és fásítás szerepeltetését is.	igen	A 4.2 (Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük az erdőtelepítéssel.
151.	Agrárminisztérium	A Tervezet 39. oldalán található „A 2021-27-es felzárkóztatási keretösszeg tervezett felosztása az operatív programok között” című kördiagram jelmagyarázatából kimaradt a KEHOP Plusz operatív program. Kérem szíves pótlását.	igen	Az operatív programokra vonatkozó részeket egyértelműsítettük és frissítettük.
152.	Agrárminisztérium	A Tervezet 49. oldalán, a „2.2. Nemzeti források” című fejezetben felsorolt források mellett kérem a Településfásítási Program megemlítését is.	igen	A Településfásítási Programmal a források felsorolását kiegészítettük.
153.	Agrárminisztérium	A Tervezet 59. oldalán kérem a „2.1. intézkedés: aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése” című pontban a természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése részben az erdei turizmus, a „2.2. intézkedés: szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése” című pontban pedig a vidéki szállásférőhely-kapacitás növelése részben az erdei vendégházak fejlesztésének a megemlítését.	igen	A 2.1. intézkedés keretében tervezett beavatkozások körét kiegészítettük az erdei turizmusra történő hivatkozással. A 2.2. intézkedés leírását kiegészítettük az erdei vendégházakra történő hivatkozással. A 4.2 intézkedés lehetséges kedvezményezetti körét kiegészítettük az állami tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
154.	Agrárminisztérium	A Tervezet 70. oldalán, a „4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése” című pontban a lentebb idézett szövegezéssel kapcsolatban az alábbi észrevételt teszem. „Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság (meglévő kapacitások korszerűsítése a hulladékbegyűjtés és -feldolgozás rendszereinek korszerűsítésével és bővítésével, a lerakók és az eszközparkok korszerűsítése, új kapacitások létrehozása)”. A zárójelben csak a hulladékgazdálkodásra vonatkozó elemek felsorolása található. Javasolom, hogy a Tervezetben a hulladékgazdálkodásnál többet jelentő és komplexebb körforgásos gazdaság szerepeljen.	igen	A hivatkozott szövegrészt kiegészítettük a körforgásos gazdaság szempontjainak hangsúlyosabb megjelenítésével.
155.	Agrárminisztérium	A Tervezet 70. oldalán, a „4.2. intézkedés: Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása” című pontban, az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok felsorolásánál kérem az erdőtelepítés és a fásítás szerepeltetését.	igen	A 4.2 (Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása) intézkedés leírását a települési zöldítési program tekintetében kiegészítettük az erdőtelepítéssel.
156.	Agrárminisztérium	A Tervezet 86. oldalán, a „4.1. A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere” című pontban kérem, hogy a program végrehajtása során bevonni tervezett szervezetek felsorolásánál a Szombathelyi Erdészeti Zrt. is kerüljön feltüntetésre.	igen	A hivatkozott felsorolást kiegészítettük az állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
157.	Nemeskocs Község Önkormányzata	A Vas Megyei Területfejlesztési Program felülvizsgálatához kapcsolódó egyeztetési változatot áttekintettem, a megye egészére vonatkozóan észrevételem nincs.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
158.	Magyar Államkincstár Vas Megyei Igazgatóság	Hivatkozva a "Vas Megyei Területfejlesztési Program felülvizsgálatának társadalmasításával összefüggő feladatok" tárgyban írt VM/93-3/2021. számú megkeresésére, tájékoztatom, hogy a felülvizsgált területfejlesztési programjában megfogalmazott fejlesztési irányokkal, intézkedésekkel kapcsolatosan érdemi észrevételt nem tettünk, ezért javaslatot nem teszünk.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
159.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A dokumentumban részletezett megyei célrendszer átfogó és horizontális céljaival, valamint a meghatározott prioritásokkal egyetértünk.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
160.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A dokumentum nem mutatja be a 2021-2023 időszakra vonatkozó területfejlesztési programban az ivóvízkezelési célú intézkedéseket, mindössze ivóvízhálózatok rekonstrukciójáról tesz említést a dokumentum, a szennyvízelvezetési és –tisztítási fejlesztések között felsorolva a tervezett intézkedést. A fentiek figyelembevételével javasoljuk a program szükség szerinti kiegészítését a tervezett ivóvízkezelési célú intézkedések bővebb bemutatásával.	igen	A 4.1 (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) intézkedés leírását a közműhálózatok tekintetében kiegészítettük az ivóvíz-hálózatok rekonstrukciójának bővebb kifejtésével.
161.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	Az anyagban több helyen is tévesen többnyire közoktatási intézményeket írnak, kérjük a „szakképző intézmények” kifejezéssel kapcsolatos pontosítást.	igen	A dokumentumban szereplő, hivatkozott megfogalmazást javítottuk "közoktatási és szakképző intézmények" kifejezésre.
162.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A dokumentum 24. oldalán bemutatott III. Humán közszolgáltatások fejlesztése prioritáson belül tervezett 3.4. Foglalkoztatás-politikai beavatkozások közül a Szakképzés, munkaerőpiaci képzés (infrastruktúra, képzés) beavatkozás illeszkedik a szakképzési szakterület tervezett beavatkozásaihoz.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
163.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A program 36. oldalán a partnerek között megjelennek a Szakképzési Centrumok, ugyanakkor a konkrét felsorolásban nem szerepelnek, csak az alábbiak: • Felsőoktatási intézmények, szakképzési centrumok, kutatóhelyek: • PTE Szombathelyi Képzési Központ, ELTE Savaria Egyetemi Központ Javasoljuk a Szakképzési Centrumok felsorolását is.	nem	A hivatkozott felsorolás a partnerségi folyamat keretében megszólítandó szervezetekre vonatkozik, amely folyamat jelen programdokumentum esetében lezárult, így az észrevétel az időben soron következő programozási folyamat keretében érvényesíthető.
164.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A dokumentum 63-64. oldalán bemutatott „3.1. Oktatási rendszerek fejlesztése” intézkedés tartalmára és a hozzárendelt indikatív forrásallokációra vonatkozóan, illetve a szakképzési vonatkozású intézkedések végrehajtása során a gazdasági és szakmai igények érvényesülése és az esetleges párhuzamosságok, átfedések elkerülése érdekében előzetes egyeztetést javaslunk.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A jelzett egyeztetések tekintetében a megyei önkormányzat készséggel áll rendelkezésre.
165.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A program 70. oldalán az alábbi található: „Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok: Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság (meglévő kapacitások korszerűsítése a hulladékbegyűjtés és -feldolgozás rendszereinek korszerűsítésével és bővítésével, a lerakók és az eszközparkok korszerűsítése, új kapacitások létrehozása) Javasoljuk a pirossal jelölt módosítás elfogadását. Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság (meglévő hulladékgyűjtési és -feldolgozás kapacitások és a kapcsolódó eszközparkok korszerűsítése és bővítése, a hulladékok lerakóktól való minél nagyobb mértékű eltérítése érdekében, indokolt esetben új lerakó kapacitások létrehozása)	igen	A dokumentum hivatkozott, 4.1. intézkedésének (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását az észrevételnek megfelelően pontosítottuk.
166.	Innovációs és Technológiai Minisztérium	A Program első részét képezi a stratégiai programrész, az itt meghatározott öt fejlesztési prioritás alapján kerültek megfogalmazásra a dokumentum második részét képező operatív program 2021-2027-es időszakra vonatkozó intézkedései. A megyei területfejlesztési célok megvalósítását szolgáló intézkedések rendszerében a foglalkoztatási terület a gazdaságfejlesztés (I. prioritás), valamint a humán közszolgáltatások fejlesztése (III. prioritás) intézkedéseiben a leginkább érintett. A 2021-27-es uniós tervezési időszakban a megyei területfejlesztési szempontból lényeges foglalkoztatási együttműködések nevesítve vannak a Programban, illetve a megye számos helyen kiemelte a foglalkoztathatóság és a versenyképesség javításának szükségességét. Megjegyezzük azonban, hogy mivel a dokumentum több helyen is hivatkozik a helyzetelemzés fontos megállapításaira - például Vas megye térstruktúráját érintő változások tekintetében (III. prioritás, 63. old.) illetve a megye K+F szektora mutatói vonatkozásában (I. prioritás, 51. old.) stb. -, ezért célszerűnek tartjuk a megadott linken ezeket az anyagokat is elérhetővé tenni, figyelemmel arra, hogy a tervezés és a jövőbeni intézkedések fontos alapját képezik.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A hivatkozott helyzetelemzés a megyei területfejlesztési koncepció dokumentumának részét képezi, amely a megyei önkormányzat honlapján rendelkezésre áll.
167.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A kamara mindenek előtt üdvözli a kezdeményezést, amelynek keretében Vas Megye Önkormányzata a 2021-2027 közötti európai uniós költségvetési tervezési időszakra szóló hazai felkészülés jegyében megkezdte a megye területfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatát és az új megyei területfejlesztési program kidolgozását, amely az új uniós programozási időszakra vonatkozó területfejlesztési dokumentumként kijelöli a megye 2021-2030 időszakra vonatkozó fejlesztési irányait, elképzeléseit, és támogatja a helyi igényekre alapozott, megyei szintű fejlesztéseket lehetővé tévő új területi operatív program végrehajtását, ill. segíti a rendelkezésre álló, illetve a megszerezhető források hatékony felhasználását a megye fejlődése érdekében.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
168.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Mindenki előtt ismeretes az a demográfiai folyamat, amelynek valószínűleg Vas megyében is nagy jelentősége lesz az elkövetkező évtizedekben. A tartósan alacsony születésszám és a hosszabb várható élettartam átalakítja az ország korfájának formáját; valószínűleg a legfontosabb változás – amely már ma is érzékelhető az EU-27 több tagállamában –, hogy markáns átmenet lesz megfigyelhető egy jóval idősebb népességszerkezet irányába.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
169.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	E tendencia miatt fontosnak tartjuk az elérhető szociális ellátások átgondolását a szociális háló kiterjesztése révén, mégpedig oly módon, hogy az idősgondozási feladatok megbecsülése, valamint a minőségi idősellátás, a kapcsolódó szolgáltatások elérhetősége - lehetőleg ugrásszerűen - növekedjen. Ehhez társuljon a minőségi idősellátó intézmények számának és befogadóképességének növelése, az idősothonok tervszerű felújítása, létrehozva a minőségi idősgondozás intézményeit. Indokolt a szociális hálózatban dolgozó szakemberek a jelenleginél jóval nagyobb megbecsülése. E területet érintően is időszerű és rendkívül fontos a digitalizáció minél szélesebb körű alkalmazása, különös tekintettel a jelzőrendszerek és az aprófalvas térségekben innovatív, modern ápolási módszertanok és eszközök kialakítása.	nem	A területfejlesztési program 3. prioritása külön intézkedésként nevesíti a szociális ellátórendszerek fejlesztését, ezen belül is az Idősothonok fejlesztése – active ageing beavatkozások, alkonygazdaság tématerületet, valamint kitér az aprófalvas településszerkezettel összefüggésben nemcsak a bentlakásos idősothonok korszerűsítésére, de a házi segítségnyújtás különböző formáinak támogatására is.
170.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A digitalizáció, mint prioritás nem kérdőjelezhető meg, különösen annak tudatában, hogy elindult a Digitális Európa elnevezésű új program, amely az európai társadalmak és gazdaságok digitális transzformációjának felgyorsítása érdekében elő fogja mozdítani a legmodernebb technológiák, például a mesterséges intelligencia és a legújabb kiberbiztonsági eszközök széles körű bevezetését. A járványhelyzet kikényszerítette a digitális oktatás bevezetését. Kamarai munkacsoport üléseken kapott jelzések szerint viszont a gyerekek jelentős %-a „elvesztett” a digitális eszközök hiánya miatt az oktatásból, (alapfokú és középfokú oktatást is beleértve), erős területi eltérésekkel (városokban kisebb, falvakban nagyobb arányban), leginkább a digitális eszközökhöz való hozzáférés, internet hozzáférés problémája miatt.	nem	A Program IV. Egészséges, fenntartható települések prioritásán belül a 4.4. Okos települések intézkedésen keresztül koncentrálni a digitális hálózatok fejlesztésére, a megyei települések által kezdeményezett szélessávú internethálózat kiépítése ezen intézkedésen belül valósítható meg, mint azt A Vas Megyei Területfejlesztési Program kapcsolódása a települési szintű tervezett fejlesztésekhez c. fejezet is bemutatja.
171.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A szegregáció csökkentése e területen rendkívül fontos és nélkülözhetetlen, különösen akkor, ha a digitalizációval összefüggő vállalkozásfejlesztési célok elérését, a modern vállalkozások (Vállalkozz digitálisan!) térnyerését elő kívánjuk segíteni. (Részmegoldás lehet ebben a megyei vállalkozások társadalmi felelősségvállalása: a leselejtezett informatikai eszközök felajánlása a tankerületeknek, hogy a rászorulóknak továbbíthassák.)	nem	A javasolt társadalmi felelősségvállalási akció megfelelő megoldást adhat a felvetett problémára, azonban a területfejlesztési program lehetséges finanszírozását biztosító fejlesztési programok elszámolási szabályrendszerének kötöttségei miatt annak beépítése - elsősorban a használt eszközök beszerzésének általános tilalma miatt - korlátokba ütközik. A felvetést javasoljuk egyéb módon, adományozási akciók keretében megvalósítani.
172.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Fontos, hogy a megyében minél nagyobb számban képződjenek, legyenek olyan vonzó, magas technológiai színvonalú és munkakultúrájú, vonzó munkahelyek, ahol tanulmányai befejezése után a kezdő szakember szívesen elhelyezkedik. Az innovatív vállalkozások térnyerésének, fejlődésének alapvető feltétele azonban a megfelelő befogadó és segítő közeg: a kamara és vele együttműködésben egyéb vállalkozásfejlesztési szervezetek segítsége, támogatása itt elengedhetetlen, forrásaik viszont végesek. Az előző uniós pénzügyi ciklusnál is jeleztük a megyében legalább egy modern, inkubációs és technológiai központ fontosságát, létrehozási és üzemeltetési támogatásának igényét, sajnos visszhangtalanul. Ennek „eredményeként” a megyében keletkező erős, innovatív, hazai vállalkozások száma érdemben nem nőtt, ahogy a fiatal szakemberek tekintetében a megye vonzereje, megtartó ereje sem.	igen	A Program I. Gazdaságfejlesztési prioritásának 1.1. A KKV-szektor beruházásainak ösztönzése intézkedése tartalmazza az Üzleti környezet fejlesztése (pl. ipari park, inkubátorház) és a Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. munkahelymegtartás, COVID-19 reakció és reziliencia) tématerületeket, valamint Az innovációs szolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítását. Továbbá ugyanezen prioritás 1.2. Digitalizáció szintjének növelése és 1.3. Kutatóbázisok fejlesztése intézkedése is támogatja a felvetésben jelzett intézkedéseket. A releváns intézkedések esetében (1.2. és 1.3.) a kedvezményezettek körét a kamarával is kiegészítettük.
173.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A digitális oktatásra való kényszerű áttérés rávilágított arra is, hogy a pedagógusok folyamatos, az új eszközök és programok megismertetését célzó digitális továbbképzése nélkülözhetetlen ahhoz, hogy az ilyen típusú oktatás gördülékeny és zökkenőmentes legyen. A szakképzést érintően az intézmények szakoktatóinak továbbképzése is fontos igényként merült fel a vállalatok részéről, mivel régóta nincsenek (vagy egyáltalán nem is voltak) vállalati környezetben, így a szakoktatók tudása időnként nincs szinkronban a különböző ágazatokban működő vállalkozások, cégek modern technológiai eljárásaival.	nem	A Program III. Humán közszolgáltatások fejlesztése prioritásának 3.4. Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások intézkedése tartalmazza a Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés) tématerületet, melyen belül a pedagógusok és szakoktatók képzése is lehetséges megfelelő források rendelkezésre állása esetén. Várhatóan az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz) 2. prioritási tengely: XXI. századi köznevelés prioritáson belül lesz lehetőség a felvetett képzések támogatására.
174.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A területfejlesztési program fókuszában a felsőoktatás áll, azonban a kamara fontosnak tartja, hogy ne csak a felsőoktatásban továbbtanulás elősegítése szerepeljen a tervek között, hiszen a szakképzett középfokú végzettségű munkaerőre ugyanolyan jelentős igény mutatkozik (ha nem nagyobb) a gazdasági szereplők, cégek részéről. A kamara úgy látja, hasznos lenne a – változó, - tényleges munkaerőpiaci igények monitorozását célzó – intézeti együttműködés a felelős intézmények, a kamara, a kormányhivatal foglalkoztatási főosztálya, a szakképzési centrumok, tankerületek és a települési és megyei önkormányzat(ok) részvételével megvalósuló munkaerőpiaci kerekasztal. Ez nem csak a képzésben és a munkaerőpiacon látható tendenciákat tudná rögzíteni, hanem azokat visszajelzésekkel, vonatkozó, megalapozott stratégia-alkotással részben befolyásolni is tudná. Az így kapott adatok folyamatos elemzése és feldolgozása segíthet a képzési igényeket, irányokat és módszertant is kijelölni, megfogalmazni.	igen	A III. Prioritás 3.4. intézkedés: Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások esetében a Szakképzés, munkaerő-piaci képzés tématerületet kiegészítettük a munkaerő-piaci kerekasztallal.
175.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A program tárgyalja a gazdaság igényeivel összhangban lévő felső-és szakképzési rendszer működtetését, a megyében élő diákok megyében való elhelyezkedésének ösztönzését is. E kérdéskört illetően is, a pályaaorientáció megyei koordinátoraként, a szakképzésben és a felsőoktatásban egyaránt köztestületi jogosítványokkal, feladatokkal és a legszélesebb körű rálátással bíró kamara megkerülhetetlen tényező.	igen	A III. Prioritás 3.4. intézkedés: Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások esetében a Szakképzés, munkaerő-piaci képzés tématerület potenciális kedvezményezett körét kiegészítettük a kamarákkal.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
176.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Az új szakképzési törvény jelentősen emelte a szakképzésben az ösztöndíjakat. Ugyanakkor óvatosan kell átgondolni a gyakori jogalkotói, érdemi szakmai vitákat nélkülöző beavatkozásokkal, valamint további ösztöndíj rendszerekkel kapcsolatos terveket, ugyanis a magas ösztöndíjak és a kormány tervei szerinti 25 év alatti adómentessége közel bért jelent a szakmát tanuló, a teljesen kezdő és a gyakorlott munkavállaló tekintetében. Ezáltal nehezen kezelhető bérfezültség keletkezhet, fennáll annak veszélye, hogy a vállalkozások nem vállalják a szakképzésben való részvételt, veszélybe kerülhet a duális képzés, ezzel a minőségi munkaerő-utánpótlás, amely terület már amúgy is rendkívüli kihívásokkal küzd.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
177.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A kamara, mint gazdasági önkormányzat, és mint a vállalkozások érdekérvényesítő szervezete prioritásként kezeli a megyei területfejlesztési programban megfogalmazott célok elérésében való közreműködést. Azonban a programot áttanulmányozva némi ellentmondást vélünk felfedezni a tekintetben, hogy nem nevesíti a program a kamarát sem a megyében megvalósuló egyes konkrét fejlesztések, beruházások tervezésében, végrehajtásában meghatározó szereppel bíró szervezetek között, sem pedig a fejlesztések esetében szakmai közreműködőként számon tartott szervezetek között. Véleményünk szerint ez súlyos hiba: az elmúlt időszak kevésbé sikeres TOP – projektjei részben éppen a kamarai vélemények érdemi figyelembevételének és a kamara bevonása hiányának eredményei.	igen	A potenciális kezdevményezetti kört kiegészítettük a releváns intézkedések esetében.
178.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A Prioritások azonosítása és rendszerezése fejezet Gazdaságfejlesztés alfejezete szintén nem számol a program lebonyolításában résztvevő szervezetek között a kereskedelmi és iparkamarával. Véleményünk szerint a tervezett intézkedéseknél nem csak a KKV-k beruházásainak ösztönzését és a digitalizáció szintjének emelését kellene előtérbe helyezni, hanem a vállalkozások szemléletformálását és szervezetfejlesztését is, amely területeken a kamara már jelenleg is megkerülhetlen tényező.	igen	A potenciális kezdevményezetti kört kiegészítettük.
179.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Ugyancsak hiányoljuk, értehetetlennek tartjuk a kamara nevesítését a jellemző kezdevményezettek köréből (Prioritások azonosítása és rendszerezése fejezet) az alábbi területeket érintően: <ul style="list-style-type: none"> • Humán közszolgáltatások fejlesztése • Foglalkoztatás-politikai beavatkozások • Generációváltás támogatása modern technológiák bevonásával • Szakképzés, munkaerő-piaci képzés 	igen	A potenciális kezdevményezetti kört kiegészítettük.
180.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A lehetőségeket tekintve úgy véljük, hogy a vállalkozásfejlesztési intézményrendszer kialakítását, a kistermelői tevékenység kiterjesztését (a kamara heti egy helyi kampánya), ill. a turizmus fejlesztési törekvéseket (alap kompetenciák fejlesztése) illetően a kamara aktív együttműködő partnereként tud megjelenni.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Önkormányzat a 2021.02.18-án, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőivel lefolytatott egyeztetést követően is készséggel áll a kamara rendelkezésére a felmerülő kérdések egyeztetése céljából.
181.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A közszolgáltatások elérése (ügyfélkapu rendszer megismertetése, digitalizáció támogatása), és a megújuló energiaforrások használatának ösztönzése területén lakossági tájékoztató kampányok útján lehet érdemi sikereket elérni, de a kamara ezekben is fontos partner lehet.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Önkormányzat a 2021.02.18-án, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőivel lefolytatott egyeztetést követően is készséggel áll a kamara rendelkezésére a felmerülő kérdések egyeztetése céljából.
182.	Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	A megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése, a versenyképes gazdaság létrehozása, ill. a fejlett, jövőbe mutató versenyképességű KKV szektor működőképességének hosszú távú biztosítása mind a megyei önkormányzat, mind pedig a területi kamara feladata, amelyet hatékony gazdaságfejlesztési és befektetés ösztönző tevékenységeken keresztül lehet ellátni. A vállalkozásoknak még a biztos szakmai háttér, a jó és kellőképpen motivált szakember gárda ellenére is komoly gazdasági problémákkal kell napról-napra megküzdeni. A valóban realizálható területfejlesztési program csak együtt gondolkodás, együttes munka eredménye lehet, amely a folyamatos egyeztetések során formálódik. A kamara a megvalósításban az önkormányzat együttműködő partnere kíván lenni, és bízik abban, hogy az önkormányzat a gazdaságfejlesztéssel kapcsolatos döntései során- a jogalkotók szándékainak is megfelelően - prioritásként kezeli, kiemelten veszi számításba a kamara aktuális és stratégiai véleményét.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Önkormányzat a 2021.02.18-án, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőivel lefolytatott egyeztetést követően is készséggel áll a kamara rendelkezésére a felmerülő kérdések egyeztetése céljából.
183.	Mozgássérültek Vas Megyei Egyesülete	A Mozgássérültek Vas Megyei Egyesülete az Önök általi megkeresésre a következő javaslatunk és kérésünk lenne Önök felé. Elsődleges szempontunk, hogy a megye bármely területén lévő fejlesztés, építkezés és felújítás során az akadálymentesség elvárásának megfelelő körülményeket biztosítsák. A mozgássérült és fogyatékos emberek élhetőbb életének érdekében.	nem	A program alapját képező megyei területfejlesztési koncepció horizontális céljai között szerepel a hátrányos helyzetű csoportok bevonása, mint esélyegyenlőségi szempont. Az akadálymentesítési szempontok érvényesítése a program EU-források bevonásával finanszírozható céljai esetében az egyes pályázati felhívások részletes feltételrendszerének keretében biztosítható, amelyek során kötelező előírásként jelenik meg az esélyegyenlőségi szempontok (így az akadálymentességhez való jog) beépítése.
184.	Celldőmők Város Önkormányzata	Javaslom, hogy a területfejlesztési program határozottabban mondja ki, hogy a jelenleg periférikus területek területfejlesztését, településfejlesztését pozitív diszkriminációban kell részesíteni a megye rendelkezésére álló forrásainak elosztásánál, segíteni kell ezeket a településeket, járási székhelyeket, járásokat a jövő időszakra vonatkozó saját települési-területfejlesztési stratégiájuknak elkészítésében és végrehajtásában.	igen	A 290/2014 (XI.26) Kormányrendeletben szereplő járássok alapján, mely a megyében Vasvári járást, mint fejlesztendő járást és a Celldőmölki járást, mint kezdevményezett járást érinti, a program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a kezdevményezett járássok előnyben részesítésének igényével.
185.	Celldőmők Város Önkormányzata	Nagyobb forrás allokációt javaslok biztosítani az „1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése” intézkedésre.	igen	Az intézkedésre tervezett forrásallokációt megemeltük.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
186.	Celldömölk Város Önkormányzata	Javaslom továbbá a „Turizmus feltételrendszer fejlesztése” prioritásban az Egészségturisztikai fejlesztéseket a Bük-Sárvár turisztikai térségre teljes területére programozni, illetve javaslom a Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztési lehetőségei között a lovas turizmushoz kapcsolódó fejlesztéseket is nevesíteni. Ezen feladatokra szintén nagyobb forrást javaslok allokálni, ha mindenképp nem lehetséges a szintén e prioritásban szereplő Szálláshelyfejlesztések intézkedés rovására.	részben	A II. prioritás beavatkozásait összefoglaló táblázatban a program 2.1. intézkedése (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) esetében az egészségturisztikai fejlesztések területi specifikumai között a Bük-Sárvár turisztikai térség területe szerepel, ily módon a program nem zárja ki Celldömölk térségét sem. A természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése c. beavatkozás lehetséges tématerületeit kiegészítettük a lovasturizmus nevesítésével.
187.	Celldömölk Város Önkormányzata	A „Közlekedésfejlesztés” prioritásban javaslom az „Alsórendű közlekedési hálózatok fejlesztése” intézkedésben a 8611. számú út megkezdett fejlesztést Kemenesszentmárton és az M86-os autópályát között folytatni, illetve a kerékpárút fejlesztéseket javaslom koncentrálni a Ság hegy-Somló hegy, illetve Szombathely-Kőszeg szakaszokra.	nem	Az „Alsórendű közlekedési hálózatok fejlesztése” intézkedésben konkrét fejlesztések nem kerülnek nevesítésre. A 4 számjegyű utak fejlesztésére a TOP Plusz Operatív Program keretében lesz lehetőség, a fejlesztések kiválasztása a Magyar Közút Nonprofit Zrt. javaslata alapján történik. Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet módosításáról szóló 210/2021. (IV. 29.) Korm. rendelet - összhangban a Területfejlesztési Program és a Vas Megyei Kerékpárforgalmi Főhálózati Terv tartalmával - nevesíti a Celldömölk – Izsákfa közötti kerékpárút (mely a Ság hegy - Somló hegy szakasz részét képezi) fejlesztését. A Szombathely-Kőszeg szakasz szintén szerepel mind a Programban, mind a megyei kerékpárforgalmi főhálózati tervben. A fejlesztések megvalósíthatóságának, az egyes szakaszok lehetséges hosszának kérdése elsősorban a szükséges források rendelkezésre állásának függvénye.
188.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	A Közösen Vas Megyéért Egyesület korábban elküldte azt a rövid szakmai anyagot, amelyben a megyei területfejlesztési koncepcióval kapcsolatos észrevételeinket foglalmaztuk meg. A „Közös ügyünk Vas megye!” címet viselő javaslatcsomag röviden összefoglalta egyesületünk Vas megyére vonatkozó jövőképét. Sok konkrét javaslat mellett továbbra is egy olyan komplex fejlesztési stratégia megalkotását sürgetjük, amely a XXI. század kihívásainak eleget téve a Vas megyeiek életminőségének javítását helyezi előtérbe. A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció 2.0-ás változatának fejlesztési prioritásait szem előtt tartva most három olyan témakört jelölünk meg újra, melyeknek a jelenlegi anyagban megtalálható terjedeleminél nagyobb hangsúlyt kell kapniuk:		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
189.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	1. A Közösen Vas Megyéért Egyesület javasolja, hogy a koncepció tartalmazzon megoldási javaslatokat a megyénk székhelyére túlzottan koncentrálnó gazdasági térszerkezet megbontására.	nem	A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így abban további módosítás nem lehetséges. A megye stratégiai céljai között nevesítésre került A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása, valamint A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése. A területfejlesztési program minden prioritása kapcsolódik ezen stratégiai célokhoz, melyek elősegítik a vidéki térségek fejlesztését.
190.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	2. Korunk ökológiai válsága megköveteli, hogy újragondoljuk és átalakítsuk viszonyunkat a világhoz. A klímaváltozás gazdasági és társadalmi hatásait szem előtt tartva a Vas Megyei Területfejlesztési Koncepciónak tartalmaznia kell egy olyan konkrét környezetvédelmi kampányt, amely a jövő nemzedékét a globális kollektív cselekvésre ösztönzi.	nem	A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így abban további módosítás a csupán a koncepció soron következő felülvizsgálata alkalmával lehetséges. A megye horizontális céljai között nevesítésre került A klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás, a Lakossági szemléletformáló akciók szervezése (környezetvédelem), valamint a Fenntartható környezet- és tájhasználat. A területfejlesztési program minden prioritása kapcsolódik ezen horizontális célokhoz, melyek elősegítik a környezetvédelmi szempontok érvényesítését a program megvalósítása során.
191.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	3. A digitalizált világ nyújtotta lehetőségek, a telekommunikáció és műszaki fejlődés, valamint az energiaforradalom nem fenyegetés, hanem lehetőség arra, hogy földünket megóvjuk a jövő nemzedékei számára.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Területfejlesztési Program is lehetőségként tekint a digitalizációra, mint az látható többek között az I. prioritás 1.2. intézkedés: Digitalizáció szintjének növelése, valamint IV. prioritás 4.4. intézkedés: Okos települések keretében tervezett fejlesztések esetén.
192.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	1. A „Buschenschank-törvény” A megyeszékhelyre koncentrálnó gazdasági szerkezet ellensúlyozására a vidéki térségek lokális erőforrásaira építő, az adott térség szereplőit összefogó és koordináló, alulról építkező, helyi gazdaságfejlesztési stratégia kidolgozása lehet alkalmas. A rendszerváltás után a mezőgazdaság földhasználati és tulajdonviszonyai és gazdálkodás szervezeti rendszere átalakult, az ágazat foglalkoztatásban betöltött szerepe jelentősen csökkent. A vidéki térségekben jelenlévő magas munkanélküliségi ráta csökkentésére rövidtávon megoldást jelenthet az adómentes helyben termelt áruk és szolgáltatások helyi értékesítése és az értékesítést nehezítő bürokrácia csökkentése. Hosszabb távon ezeket a szolgáltatásokat állami támogatásban kell részesíteni.	nem	A megye stratégiai céljai között nevesítésre került A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása, valamint A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése. A területfejlesztési program minden egyes prioritása kapcsolódik ezen stratégiai célokhoz, melyek elősegítik a vidéki térségek fejlesztését. Az I. prioritásban külön intézkedésként jelenik meg (1.4. intézkedés) a Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése, mely szintén a vidéki térségek gazdaságfejlesztését célozza meg. A megyei önkormányzat jogszabályban meghatározott feladat- és hatáskörei nem teszik lehetővé a helyben termelt áruk és szolgáltatások adómentességét, azonban a helyi adóterhek és a bürokratikus terhek mérséklésére vonatkozó felvetést a Program beavatkozási logikájától függetlenül megfontolandónak tartjuk. Az állami támogatásra vonatkozóan szigorú uniós szabályozás van érvényben, mely minden tagállamra nézve kötelező.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
193.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	<p>2. Környezetvédelem, fenntarthatóság</p> <p>A jövő nemzedékének kiemelt feladata lesz az éghajlatváltozás okozta kihívások leküzdése, az ökoszisztémák és környezeti elemek védelme. Napjainkban több biológiai erőforrást használunk fel, mint amennyi regenerálódni képes és sokkal több hulladékot halmozunk fel és juttatunk el a természetes rendszerekbe, mint amennyit azok fel tudnak dolgozni. A legoptimistább tudósok szerint még akkor is elkerülhetetlen, hogy bekövetkezzen az éghajlatváltozás, ha elkövetkező évtizedekben sikerülne befagyasztani a légkörben felhalmozódó és a klímaváltozásért felelős gázok kibocsátását. A jelenlegi ütemben zajló környezetterhelés valamikor problémaként fog jelentkezni.</p> <p>A Közösen Vas Megyéért Egyesület úgy gondolja, hogy az ökológiai krízis elkerülésének egyik legfontosabb eszköze az óvodai és iskolai prevenció. Az ökológiai katasztrófát okozó technológiai és gazdálkodási rendszerek felváltását megcélzó eszközrendszerek magalkotása csak egy olyan drasztikus szemléletváltással érhető el, amelynek megágyazása már óvodás korban, az ökológiai lábnyom csökkentésére alkalmas életmód felvázolásával lehetséges. A Vas Megyei területfejlesztési koncepciónak tartalmazni kell egy olyan innovatív operatív programot, amely megfelelő létszámú humánerőforrás bevonásával lehetővé teszi azt, hogy a jövő nemzedéke az ökológiai szempontból is fenntartható világ létrejöttének érdekében tervezze jövőjét.</p>	nem	<p>A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így abban további módosítás a csupán a koncepció soron következő felülvizsgálata alkalmával lehetséges.</p> <p>A Vas Megyei Területfejlesztési Program, valamint az uniós forrásból finanszírozott pályázati felhívások előírásai is kiemelt feladatnak tekintik a szemléletformálás megvalósítását minden életkorban.</p>
194.	Közösen Vas Megyéért Egyesület	<p>3. Digitalizáció</p> <p>A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció továbbra is kevés terjedelmet szentel a digitális forradalom nyújtotta lehetőségek kiaknázására szolgáló javaslatokra. A Közösen Vas Megyéért Egyesület nulladik lépésként tekint a digitalizált világ nyújtotta lehetőségek hatékony alkalmazására. Az oktatás, a munkahelyteremtés, a turizmusmarketing és az egészségügy számtalan megoldást kínál arra, hogy éljünk a XXI. század digitális és telekommunikációs vívmányaival.</p>	nem	<p>A Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így abban további módosítás a csupán a koncepció soron következő felülvizsgálata alkalmával lehetséges.</p> <p>A Vas Megyei Területfejlesztési Program is lehetőségként tekint a digitalizációra, mint az látható többek között az I. prioritás 1.2. intézkedés: Digitalizáció szintjének növelése, valamint IV. prioritás 4.4. intézkedés: Okos települések keretében tervezett fejlesztések esetén.</p>
195.	Miniszterelnöki Kormányiroda	<p>Vas megye területén két aktív turizmus szempontjából fontos térség azonosítható, az Alpokalja, valamint az Őrség. Ez a két desztináció három-négy, vagy ennél több napos aktív turisztikai kínálattal rendelkezik jelenleg is. Pozitívumként kiemelendő, hogy a Program, valamint a Területfejlesztési Koncepció is számos ponton hivatkozik az aktív turizmusra, amellyel a Programban lefektetett elképzelések számos ponton összekapcsolódnak.</p> <p>Kiemelendő továbbá, hogy a Program a turizmus, mint gazdasági erőforrás erősítése érdekében elsősorban az aktív turisztikai attrakciók minőségének fejlesztését tűzte ki célul, továbbá az is, hogy az egészségipari és gyógyászati szinergiák mellett megjelenik az aktív turizmus, mint a fürdők kínálatát kiegészítő lehetséges programelem. Pozitív jelenség, hogy a kerékpárút és kapcsolódó infrastruktúra-fejlesztések is megjelennek, ugyanakkor az egyes aktív turisztikai szakágak átjárhatóságának növelésében rejlő lehetőségeket a dokumentum nem mondja ki.</p>		<p>A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.</p>
196.	Miniszterelnöki Kormányiroda	<p>Alábbi javaslatommal az aktív turizmus hazai és nemzetközi térnyerésére, többek között arra az országos és nemzetközi trendre alapozom, mely szerint az egészséges életmódra való törekvés mellett a koronavírus-járvány okán egyre nagyobb az érdeklődés a természetközeli élmények, illetve az aktív turizmus iránt.</p> <p>A járvány miatt megoldásként javasolt az aktív turizmus fejlesztéseinek ösztönzése, valamint a meglévő, pontszerű fejlesztések hálózatba szervezése (az átfogó célok közül a válságálló gazdaság megteremtéséhez, valamint a horizontális célokhoz kapcsolódóan, illetve a 11. oldalon). Az aktív turizmus ugyanis a helyi adottságokra épít, elsősorban helyi munkaerőt alkalmaz, a helyi terméket használja fel, rövid ellátási láncra alapoz; emellett népességmegtartó ereje kimagasló, így a helyi gazdaságra gyakorolt hatása egyértelműen pozitív.</p>		<p>A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.</p> <p>Az észrevételben foglaltakra a területfejlesztési program 2.1. intézkedése (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) reflektál.</p>
197.	Miniszterelnöki Kormányiroda	<p>A klímaadaptáció során az innovatív- és zöld megoldásokra jellengénél fogva is alkalmas aktív- és ökoturizmus előtérbe helyezése javasolt (a horizontális célokhoz hasonlóan).</p>	igen	<p>A klímaadaptáció témakörét a 4.2 intézkedés beavatkozásai érintik, a turisztikai fejlesztések önálló prioritásban szerepelnek, amely kiegészítésre került az ökológiai szempontok fokozott érvényesítésének igényével.</p>
198.	Miniszterelnöki Kormányiroda	<p>A feltörekvő turisztikai desztinációk közül Celldömölk esetében az egyes aktív turisztikai jármódok közötti átjárhatóságra épülő hálózatosodás megteremtése javasolt. A térség kiválóan alkalmas ugyanis a gyalogos és kerékpáros túrákra, amelyek egyben a helyi Vulkán Gyógyhely és fürdő kiegészítő szolgáltatásaként is egyértelmű előnyt hozhatnak a térség számára. Kiemelendő ugyanakkor, hogy Bük és Sárvár esetében a gyógyfürdők kapcsolódó kínálatként már megjelenik az aktív turizmus, például a program 20. oldalán a 3.2. II. cím alatt.</p>	nem	<p>A program 2.1. intézkedése (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) a megye egész területén támogatja az aktív turisztikai attrakciók fejlesztését és hálózatosodását, előnyben részesítve a területfejlesztési szempontból kedvezményezett járások területét, így a celldömölki járás területét is.</p>
199.	Miniszterelnöki Kormányiroda	<p>Megfontolásra javaslom, hogy az aktív turisztikai kínálatban rejlő potenciál is hangsúlyt kapjon a védett területek és zöldfolyosók (úgy, mint az Őrségi Nemzeti Park, vagy épp a Kőszegi-hegység és a Ság-hegy) esetén a rekreáció mellett.</p>	igen	<p>A program 2.1. intézkedése (Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése) támogatja az aktív turisztikai attrakciók fejlesztését és hálózatosodását, amely intézkedés leírása kiegészítésre került az ökológiai szempontok fokozott érvényesítésének igényével.</p>

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
200.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Az I. prioritás, a gazdaságfejlesztés 1.1 intézkedéseivel kapcsolódóan, azaz a kis-és középvállalkozások - szektor beruházásainak ösztönzése kapcsán javasolt az aktív turisztikai szakágakra vonatkozó befektetés- ösztönzés. Az aktív- és ökoturisztikai célterület – jellegénél fogva – kis gazdasági ráfordítással, együttműködések mentén stabil és kiszámítható gazdasági környezetet képes teremteni.	nem	A Program külön prioritást szentel a megyében jelentős gazdasági súlyt képviselő turisztikai ágazat fejlesztésének, az ezen prioritás keretében tervezett intézkedések elősegítik a turizmus területén aktív KKV-szektor fejlesztéseinek, befektetéseinek megvalósulását. A prioritás keretében tervezett beavatkozások a kívánatos együttműködések, a hálózatosodás elősegítését is ösztönzik. Az 1. prioritás keretében tervezett beavatkozások az egyéb gazdasági ágazatokban érdekelt vállalkozások fejlesztésére fókuszálnak.
201.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Megfontolásra javaslom, hogy a IV. prioritás esetén, a környezettudatosság kapcsán is előtérbe kerüljön az aktív- és ökoturizmus, amely kiválóan alkalmazható a lakosság szemléletformálására, felelős- és környezettudatos viselkedés kialakítására, ösztönzésére.	nem	A Program külön prioritást szentel a megyében jelentős gazdasági súlyt képviselő turisztikai ágazat fejlesztésének, az ezen prioritás keretében tervezett intézkedések elősegítik a turizmus területén aktív KKV-szektor fejlesztéseinek, befektetéseinek megvalósulását. A 4. prioritás keretében tervezett beavatkozások elsősorban a lakosság szélese köreit célozzák meg, kifejezetten a környezettudatosság témájához illeszkedő szemléletformálási akciók támogatásával.
202.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Fentiekhez kapcsolódóan javaslom továbbá a komplex vidékfejlesztési beavatkozások végrehajtása kapcsán az aktív turisztikai fejlesztések ösztönzését, mint a helyi gazdaság növekedését elősegítő fejlesztési területet.	nem	A Program külön prioritást szentel a megyében jelentős gazdasági súlyt képviselő turisztikai ágazat fejlesztésének, az ezen prioritás keretében tervezett intézkedések elősegítik a turizmus területén aktív KKV-szektor fejlesztéseinek, befektetéseinek megvalósulását, ily módon elősegítik a helyi gazdaság fejlesztésére vonatkozó vidékfejlesztési célok megvalósulását.
203.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Az egészségipar, valamint a gyógyászati, rekreációs szektor, illetve az aktív- és ökoturizmus intenzívebb együttműködése javasolt a szakirányú oktatási intézményekkel, elsősorban felsőoktatási intézményekkel.	igen	A 2. prioritás leírását az együttműködés keretében tervezett fejlesztések alfejezet vonatkozásában kiegészítettük a szakirányú felsőoktatási intézmények szerepeltetésével.
204.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Javasolom emellett az aktív lovas turisztikai hálózat létrehozásának megemlítését, amely Baranya-Tolna-Somogy-Zala és Vas megyék területét érinti majd. Hasonlóképpen javasolt lenne a Rábát érintő aktív vízi turisztikai hálózat kialakítása program kifejezett megemlítése is.	részben	A természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése c. beavatkozás lehetséges tématerületeit kiegészítettük a lovasturizmus nevesítésével.
205.	Miniszterelnöki Kormányiroda	A Rába folyó víziturisztikai fejlesztései tekintetében az alábbiak feltüntetése lenne célszerű. Alsószőlősi gátnál, valamint Magyarlakon és Körmenen jelentős víziturisztikai beavatkozásra, a gátak korszerűsítésére van szükség a biztonságos víziturizmus körülményeinek megteremtése érdekében. Utóbbi, azaz a körmendi gáthoz kapcsolódó további konkrét fejlesztési javaslat egy gyalogos híd létrehozása a Pinka patak és a Rába összefolyásánál annak érdekében, hogy a gát feletti szakasz elérhetővé váljon. További észrevétel, a városból, Körmenről egy sétáló „utca” az összefolyáshoz akár futópályával történő megvalósítása. A fejlesztések összehangolása okán célszerű ezenfelül a régi vasúti híd kerékpáros híddá történő átalakítása is. A Rába folyó víziturisztikai fejlesztését tekintve fontos szempont továbbá az a középtávú fejlesztés, amely a Rába Körmen és Sárvár közötti szakaszára vonatkozik.	nem	Az egyes prioritások keretében tervezett beavatkozások jellegükből, és az adott fejlesztések volumenéből fakadóan jelentősen különböznek egymástól, a V. Közlekedésfejlesztés prioritás keretében tervezhető fejlesztések (különösen a nagytérségi közlekedési rendszerek tekintetében) mérete és időtávja, valamint a beruházói kör egyedisége indokoltá teszi a projektjavaslatok nevesítését. A program egyéb prioritásaiban tervezett beavatkozások (pl. Induló és fiatal vállalkozások fejlesztése, szálláshelyek és aktív turisztikai vonzerők fejlesztése) kisebb léptékű, előre nem pontosan definiálható, időben viszonylag gyors ütemben generálódó, változó igényeket és kedvezményezett kört céloznak meg, így ezen típusú fejlesztések nevesítése a program időtávját figyelembe véve nem célszerű. A javasolt fejlesztések a megyei Integrált Területi Program keretében, a TOP Plusz operatív program finanszírozásával nyerhetnek támogatást.
206.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Megfontolásra javaslom továbbá az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központnak, mint az aktív- és ökoturizmus érdekképviseleti szervezetnek a végrehajtásban közreműködő szervezetek közötti, partnerségi tervben (35. oldaltól) történő nevesítését.	igen	A 4.1 (A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere) fejezetet kiegészítettük az állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságokkal.
207.	Miniszterelnöki Kormányiroda	Tájékoztatom, hogy a „Vas Megye Területfejlesztési Konceptiója – 2.0. változat” -ban leírtak, a dokumentumban tett pontosítások, kiegészítések, valamint a koncepcióra tett észrevételek kapcsán adott tervezői válaszok elfogadásra kerültek, az alábbi egy kivételével. A 272. számú válasz kapcsán az aktív turisztikai tevékenységek nem azonosak az egészségturizmus tartalmával. Javaslom, hogy 83. oldalon található „3. A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével” alfejezet cím az egészségturisztikai fejlesztésekre vonatkozó utalással egészüljön ki, tekintettel arra, hogy a szöveges leírás utalást tesz a gyógyfürdők szolgáltatási fejlesztésére. Ehhez kapcsolódóan jelzem továbbá, hogy a Bük-Sárvár turisztikai térség esetében a térség elsődleges márkaprofiljára vonatkozóan „Prémium fürdőélmények” megfogalmazás javasolt, alapvetően a büki és sárvári egészségturisztikai kínálat okán, amely különösen indokolja az egészségturizmusra történő utalás beillesztését. Amennyiben a fenti észrevétel miatti módosítás megtörténik, úgy szükségessé válik a változásnak Vas Megye Területfejlesztési Programja – Aktualizált verzió – 2021-2030” című dokumentum Célhierarchiára és a Prioritásokra vonatkozó fejlesztéseinek megfelelő pontjaiban történő átnevezése (a stratégiai célok között: „A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével”) is.	nem	Tekintettel arra, hogy a koncepció a Vas Megyei Közgyűlés elnökének 26/2021. (V. 28) sz. határozatával jóváhagyásra került, így az észrevétel a koncepció soron következő felülvizsgálata során vehető figyelembe.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
208.	Honvédelmi Minisztérium	Megkeresésükre értesítem, hogy Vas megye közigazgatási területére vonatkozó megyei területfejlesztési koncepcionális stratégiai dokumentumok konkrét területi lehatárolásokat nem tartalmaztak, ezért a Megye közigazgatási területén található honvédelmi és katonai célú területek területi, védőterületi vagy működési területi érintettsége nem volt beazonosítható. Fentiekre figyelemmel az alábbi jogszabályon alapuló, ágazati követelményeket tartalmazó általános adatszolgáltatást és állásfoglalást adom: Tájékoztatom, hogy Vas megye közigazgatási területén - Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (továbbiakban: Trtv.) 3/5 melléklete és a törvény II. rész IV. fejezet 19.§ (1) bekezdés 13. pont alapján az országos térségi övezetbe sorolt honvédelmi és katonai célú terület övezettel érintett települések a következők: Hegyhátsál; Kenyeri; Kőszeg; Nádasd; Pápac; Szombathely.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
209.	Honvédelmi Minisztérium	A Magyar Honvédség működtethetősége érdekében elengedhetetlen, hogy a tárca az alapfeladatai ellátása érdekében a rendelkezésére bocsájtott területeinek területi egységét és honvédelmi célú, elsődleges, korlátozásmentes használatát hosszútávon is megőrizhesse és a területek fejleszthetőségét biztosítsa.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
210.	Honvédelmi Minisztérium	A honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény (továbbiakban: Hvt.) 42. § (1) bekezdése értelmében a honvédelemért felelős miniszter által vezetett minisztérium vagyongazdálkodásában lévő ingatlanok elsődleges rendeltetése a honvédelmi feladatok ellátásának biztosítása, vagyis a területeknek a HM vagyongazdálkodásban tartásáig az elsődleges honvédelmi használatukban nem korlátozhatók.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
211.	Honvédelmi Minisztérium	A honvédelmi tárca a fent nevesített településeken található (településrendezési eszközökben részletesen megjelenített ingatlanok) honvédelmi területek hosszú távú, korlátozásmentes, honvédelmi célú használatára – a Magyar Honvédség alapfeladatai rendeltetészerű, szakszerű és jogszerű ellátása, Magyarország védelmi képességeit alapvetően meghatározó vagy a NATO-tagságból eredő, valamint a nemzetközi szerződéseiben vállalt köteleességeinek teljesítése érdekében – továbbra is igényt tart.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
212.	Honvédelmi Minisztérium	A fentiekre és a Hvt. 80. § 16) pontra tekintettel a katonai ingatlanok korlátozásmentes használatának biztosítása honvédelmi és nemzeti érdek is. A honvédelmi területek a honvédelmi, katonai rendeltetésű építmények elhelyezésére szolgálnak, ezért a területek honvédelmi használatát korlátozó rendelkezéseket, elemeket, fejlesztési terveket a honvédelmi rendeltetésű területre vonatkozóan mellőzni szíveskedjenek.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Önkormányzat a stratégiai dokumentumaiban honvédelmi területeket érintő, azok használatát korlátozó fejlesztéseket, változásokat nem tervez. Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
213.	Honvédelmi Minisztérium	Kérem, hogy az új koncepcióban és stratégiai dokumentumokban és a településrendezési eszközökben honvédelmi területeket érintő, azok használatát korlátozó fejlesztéseket, változásokat ne tervezzenek.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel. A Vas Megyei Önkormányzat a stratégiai dokumentumaiban honvédelmi területeket érintő, azok használatát korlátozó fejlesztéseket, változásokat nem tervez. Az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
214.	Honvédelmi Minisztérium	Jelen állásfoglalást, mint a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. mellékletének 20. pontjában megjelölt államigazgatási szerv adtam ki, figyelemmel az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 7. § (2) m) pontjára. Tájékoztatom, hogy jelen állásfoglalásom, nem helyettesíti a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 9. sz. melléklet 14. b) pontjában nevesített katonai légügyi hatóság állásfoglalását. Állásfoglalásomat a honvédelemért felelős miniszter nevében, a Honvédelmi Minisztérium Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2019. (III. 5.) HM utasítás 42. § (10)-(11)-(12) bekezdése alapján adtam ki.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
215.	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	Előremutató és követendő gyakorlatnak tartjuk, hogy a Területfejlesztési Programban megjelennek a fenntarthatósággal, a környezet megóvásával, a körforgásos gazdaság elősegítésével, valamint a megújuló energiaforrások alkalmazásával összefüggő célok.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
216.	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	A Területfejlesztési Program általánosságban megfogalmaz az épületek energetikai korszerűsítésével, valamint az alkalmazott megújuló energiaforrások részarányának növelésével kapcsolatos célokat, azonban az ilyen típusú fejlesztésekhez a dokumentumban eredményességmérési mutatószámok nem kerültek meghatározásra. Javasoljuk a Területfejlesztési Programban található monitoring-rendszer felülvizsgálatát, és a tervezett, energiahatékonysággal és megújuló energiaforrások hasznosításával kapcsolatos beruházások vonatkozásában specifikus és visszamérhető mutatószámok kidolgozását.	nem	A Program energetikai korszerűsítéssel, megújuló energiaforrások hasznosításával összefüggő indikátora "az ÜHG kibocsátás csökkenése CO2 egyenértéken" nevű mutató, amelyet többek között a releváns operatív programok (pl. TOP) esetében is használ a fejlesztéspolitikai intézményrendszer.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
217.	Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal	A Területfejlesztési Program nem tartalmaz megállapításokat és célokat a távhőszektor vonatkozásában, pedig a távhőszolgáltatás és annak fejlesztése a megye több települése – így például Körmend, Kőszeg, Sárvár, Szombathely, Szentgotthárd – esetében is releváns lehet. Javasoljuk, hogy a Területfejlesztési Konceptió véglegesítése során vizsgálják meg a távhőszektor megyei sajátosságait és amennyiben lehetséges, tűzzenek ki konkrét és visszamérhető célokat. Ilyenek lehetnek például: a távhőszolgáltatásba be-kapcsolt lakások arányának növelése, vagy a távhőtermelő rendszerek kapacitásának, hatékonyságának növelése. A távhőtermelés szempontjából fontosnak tartjuk továbbá annak vizsgálatát, hogy milyen mértékben van lehetőség megújuló energiaforrások, főként a geotermikus energia integrálására a távhőtermelő rendszerbe.	nem	A javaslatban szereplő indikátor a Program során tervezett mutatók jellegéhez képest túlságosan speicikusnak mondható, beépítése nem javasolt. A Program energetikai korszerűsítéssel, megújuló energiaforrások hasznosításával összefüggő indikátora "az ÜHG kibocsátás csökkenése CO2 egyenértéken" nevű mutató, amelyet többek között a releváns operatív programok (pl. TOP) esetében is használ a fejlesztéspolitikai intézményrendszer.
218.	Magyar Közút Nonprofit Zrt.	A kapcsolódó dokumentumokat áttanulmányoztuk, és örömmel állapítottuk meg, hogy a 2021. március hónapban a területfejlesztési koncepcióhoz a közlekedésfejlesztési infrastruktúrát érintő észrevételeink beépítésre kerültek. Tájékoztatjuk Tisztelt Elnök Urat, hogy ennek tükrében jelen területfejlesztési programhoz további észrevételt nem kívánunk tenni.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
219.	Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság	A Területfejlesztési Program egyeztetési változata jól áttekinthető szerkezetben tartalmazza a megyei prioritásokat és fejlesztési elképzeléseket.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
220.	Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság	A klímaváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló záportározók, víztározók létesítését akkor tartjuk elfogadhatónak, ha az nem veszélyeztet védett természeti értékeket, illetve nem jár természetes állapotú élőhelyek átalakításával.	igen	A 4.1. intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását a hivatkozott szövegrész vonatkozásában kiegészítettük a természetvédelmi, ökológiai szempontok figyelembe vételére vonatkozó követelményekkel. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
221.	Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság	A csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek fejlesztése érdekében szükségessé váló tájrendezés során felszíni vízrendszer (folyó- és kisvízfolyás szabályozás, ár- és belvízvédelem), a vízfelületek átalakítása a kisvízfolyások gazdag élővilága, az itt élő védett fajok sokasága miatt természetvédelmi szempontból nem kívánatos. A vízfolyások hosszirányú átjárhatóságának további károsodása erősen veszélyeztetné a vízi életközösségek közti ökológiai kapcsolatok fennmaradását.	igen	A 4.1. intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírását a hivatkozott szövegrész vonatkozásában kiegészítettük a természetvédelmi, ökológiai szempontok figyelembe vételére vonatkozó követelményekkel. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
222.	Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság	Az ipari méretű naperőművek jelentős mértékben hatnak környezetünk élővilágára, illetve negatívan befolyásolhatják a vonuló állatfajok (madarak, denevérek) tájleptéki helyváltoztató mozgását. Ezért napelempark létesítését nem támogatjuk a védett és a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeken.	igen	A 4.3. intézkedés (Megújuló energiaforrások kiaknázása) leírását a hivatkozott szövegrész vonatkozásában kiegészítettük a természetvédelmi szempontok figyelembe vételére vonatkozó követelményekkel. Megjegyezzük ugyanakkor, hogy az egyes konkrét fejlesztések, beruházások esetében a vonatkozó jogszabályok (többek között a természetvédelmi szempontok érvényesítésére vonatkozó előírások) betartását az adott fejlesztés esetében, egyedileg szükséges biztosítani, amely az adott beruházó feladata.
223.	Belügyminisztérium	1. A Területfejlesztési Programot javaslom kiegészíteni a roma nemzetiségű csoportokat érintő felzárkózási célokkal, különös tekintettel a roma gyermekeket, a többszörösen hátrányt elszenvedő roma nőket érintő felzárkózási szempontokkal, továbbá a roma nemzetiségűek munkaerő piaci esélyének javítására és a lakhatási hátrányokból származó társadalmi hátrányok csökkentésére irányuló javaslatokkal.	igen	A III. prioritás indokoltóságát és célját kiegészítettük a hátrányos helyzetű lakosság, kiemelten a roma nemzetiségűek munkaerő piaci esélyének javításával és társadalmi leszakadásuk csökkentésével.
224.	Belügyminisztérium	2. A Területfejlesztési Program partnerségi tervében javaslom megjeleníteni a nemzetiségi önkormányzatokat, beleértve a roma nemzetiségi önkormányzatokat is, továbbá a partnerségi tervben szereplő „Egyéb szervezetek” között javaslom feltüntetni a BM felzárkózási háttérintézményét, a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság Nyugat-Dunántúli Igazgatóságát.	nem	A hivatkozott felsorolás a partnerségi folyamat keretében megszólítandó szervezetekre vonatkozik, amely folyamat jelen programdokumentum esetében lezárult, így az észrevétel az időben soron következő programozási folyamat keretében érvényesíthető.
225.	Belügyminisztérium	1. A Program egyik lényeges eleme a települések klímabarát fejlesztése, amelyre jelentős igény mutatkozik a települési önkormányzatok részéről, többek között a csapadékvíz elvezetéssel kapcsolatos fejlesztések tekintetében. Javasolom, hogy a prioritásokban legyen kiemelve az integrált települési csapadékvíz-gazdálkodás, valamint a természetes vízmegtartó megoldások előnyben részesítése.	igen	A 4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése Árvíz- és csapadékvíz-védelmi beavatkozások tématerületet kiegészítettük az integrált települési csapadékvíz-gazdálkodással, valamint a természetes vízmegtartó megoldások előnyben részesítésével.
226.	Belügyminisztérium	2. Javasolom a Program klímatudatosság, klímaadaptációs témaköreire vonatkozó programjavaslatok kiegészítését a komplex szemléletformálási programokkal.	igen	A 4.2. intézkedés: Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása Klíma-alkalmazkodás elősegítése – klímatudatos tervezés beavatkozásait kiegészítettük a komplex szemléletformálási programokkal.
227.	Belügyminisztérium	3. A települési klímastratégiák gyakorlatba ültetésére és a települési klímatudatos szemléletformálási projektekre vonatkozóan javaslom az EGT tagállami alapok és a Norvég alapok következő időszakra vonatkozó pályázati lehetőségeinek figyelembe vételét.		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
228.	Belügyminisztérium	4. Megállapítható, hogy míg a belső periférikus térségek felzárkóztatására és további települések leszakadásának megelőzésére tervezett stratégiai és horizontális jellegű fejlesztési célok kapcsolódnak a társadalmi felzárkózási célrendszeréhez, és a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-vel való koherencia megjelenik a területfejlesztési dokumentumokban, addig a megye területfejlesztési programjában a felzárkózási szolgáltatások és intézmények fejlesztése nem került megjelenítésre. Javasolom a Program kiegészítését e megállapítás mentén.	igen	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a területfejlesztési szempontból kedvezményezett járással előnyben részesítésének igényével.

	Véleményező szervezet	Javaslat/észrevétel	Beépíthető-e	Tervezői válasz
229.	Belügyminisztérium	<p>5. A megye területrendezési tervében 4 db területfejlesztési összefüggéssel rendelkező egyedileg meghatározott megyei övezet került meghatározásra, melyek az alábbiak:</p> <ul style="list-style-type: none"> •innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete, •logisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete, •turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete, •víztervezési fejlesztések támogatott célterületének övezete. <p>Az egyedileg meghatározott övezetekre tekintettel a Program és a Vas Megye Területrendezési Tervéről szóló 4/2021. (II. 15.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott területrendezési terv között javasolom az alábbi pontok esetében is megteremteni az összhangot:</p>		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.
230.	Belügyminisztérium	a) A turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciója és településrendezési eszközei készítése során törekedni szükséges a turisztikai fejlesztések folyamatosságára, az egymást gyengítő párhuzamosságok kiküszöbölésére.	igen	Az operatív programrész 3. fejezetét (Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerint) kiegészítettük a program beavatkozásai és a településrendezési eszközök közötti összhang megteremtésének szükségességére történő utalással.
231.	Belügyminisztérium	b) A víztározási fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések vonatkozásában javasolom az integrált településfejlesztési stratégia és településrendezési eszközök készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során a víztározás lehetőségének vizsgálatát. A tervezésbe be kell vonni a vízfolyás mentén érintett szomszédos településeket is.	igen	Az operatív programrész 3. fejezetét (Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerint) kiegészítettük a program beavatkozásai és a településrendezési eszközök közötti összhang megteremtésének szükségességére történő utalással.
232.	Belügyminisztérium	c) A IV. prioritás Egységes, fenntartható települések 4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúra fejlesztése alponon belül tervezett intézkedésekből hiányzik a vízviisszatartás, víztározók építése, miközben a Program 69. oldalán megemlítsre kerül, hogy a csapadékvíz-gazdálkodás a klímaváltozásra történő felkészülés egyik lényeges eleme lehet, amelynek része záportározók, víztározók építése, az öntözési lehetőségek fejlesztése. Vas megye területrendezési tervében a víztározók fejlesztésének támogatott célterületének övezetében megközelítőleg 50 település került kijelölésre.	nem	A 4.1. intézkedés (Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése) leírása utal a záportározók, víztározók építésére.
233.	Belügyminisztérium	d) Az V. prioritás Közlekedésfejlesztés 5.3. Közöségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése alponban a tervezett intézkedések között nem jelenik meg a logisztikai fejlesztés, miközben Vas megye területrendezési tervében a logisztikai fejlesztéssel támogatott célterület övezetével 8 település érintett (Körmend, Vasvár, Szombathely, Vép, Porpác, Celldömök, Jánosháza, Répcelak).	igen	A program 1.1 intézkedése (KKV-szektor beruházásainak ösztönzése) keretében tervezett, az üzleti környezet fejlesztéséhez kapcsolódó beavatkozások leírását kiegészítettük a logisztikai fejlesztések beemelésével, emellett a prioritás összefoglaló táblájában az intézkedés területi specifikumait kiegészítettük a megyei rendezési terv logisztikai övezetére történő utalással.
234.	Belügyminisztérium	6. Javasolom a Program 6.2. Helyreállítási és Ellenálló-képességi Eszközzel foglalkozó fejezetének (40. oldal) aktualizálását a Helyreállítási és Alkalmazkodási Tervre vonatkozóan.	igen	A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszközre vonatkozó részeket frissítettük.
235.	Belügyminisztérium	7. Tekintettel arra, hogy a Programban szereplő célkitűzések főként a megyeszékhelyre koncentrálnak, javasolom a Programban a megyeszékhelyen kívül a kisebb települések, tájegységek fejlesztési céljainak a kiemelését is. Javasolom továbbá a megyei jogú város és a megyei önkormányzat, valamint a megye kisebb települései közötti partnerség (Megyei Területfejlesztési Fórum) részletes bemutatását.	igen	A program egyes intézkedéseinek területi specifikumait a releváns tématerületek esetében (1.1, 1.4, 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 5.2 intézkedések) kiegészítettük a területfejlesztési szempontból kedvezményezett járárok előnyben részesítésének igényével. A dokumentum 1.1 fejezetét (A tervezési folyamat leírása) kiegészítettük a települési önkormányzatokkal közös partnerségi folyamat részletezésével.
236.	Belügyminisztérium	8. Javasolom a Programban a határozott kitérés pontok bemutatásának, összegzésének táblázatos, valamint térképes formában történő megjelenítését, mely egyben lehetővé teszi a területi célokkal való kapcsolat szemléltetését is.	nem	A programban meghatározott kitérés pontok a megyei területfejlesztési koncepció helyzetfeltárából következnek, amelynek SWOT analízise, illetve beavatkozási logikája szemlélteti a legfontosabb megállapításokat és fejlesztési súlypontokat.
237.	Országos Atomenergia Hivatal	<p>Tájékoztatom, hogy a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet 18. § (1) és (5) bekezdései, és a 10. melléklete alapján a megyei területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére az OAH nem rendelkezik hatáskörrel.</p> <p>Tájékoztatom továbbá, hogy a megye területén nincs az OAH hatáskörébe tartozó létesítmény. Hatályos ágazati elhatározás ilyen létesítmény létrehozásával vagy helykijelölésével Vas Megyét érintően nem számol.</p> <p>Fentiekre tekintettel az OAH a tárgyi vonatkozásban véleményezéssel nem érintett államigazgatási szerv, a terület fejlesztési kérdéseiben nem rendelkezik semmilyen kapcsolódó feladat- és hatáskörrel, ezért az eljárás következő szakaszaiban nem kívánunk részt venni.</p>		A dokumentumban szövegszerű módosítást nem igényel.